

Grupa Kapitałowa KRUK S.A.

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za
rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2013 r.**

**Sporządzone według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej,
które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską**

Spis treści

	Strona
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe	
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	3
Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat	4
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	6
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	8

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Na dzień 31 grudnia 2013 r.

w tysiącach złotych

	Nota	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Aktywa			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	13	20 079	17 209
Inne wartości niematerialne	14	10 408	7 646
Wartość firmy	15	1 024	1 024
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	17	2 421	1 603
Aktywa trwałe ogółem		<u>33 932</u>	<u>27 482</u>
Aktywa obrotowe			
Zapasy	18	529	879
Inwestycje	16	1 063 841	880 012
Należności z tytułu dostaw i usług	19	9 045	12 019
Należności z tytułu podatku dochodowego		-	767
Pozostałe należności	19	17 768	5 160
Rozliczenia międzyokresowe czynne		2 452	2 382
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20	35 258	42 729
Aktywa obrotowe ogółem		<u>1 128 893</u>	<u>943 948</u>
Aktywa ogółem		<u><u>1 162 825</u></u>	<u><u>971 430</u></u>
Pasywa			
Kapitał własny	21		
Kapitał zakładowy		16 959	16 900
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej		47 381	45 107
Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających		(634)	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą		(7 726)	(3 774)
Pozostałe kapitały rezerwowe		48 289	45 711
Zyski zatrzymane		311 157	213 532
Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej		<u>415 426</u>	<u>317 476</u>
Udziały niekontrolujące		<u>129</u>	<u>156</u>
Kapitał własny ogółem		<u>415 555</u>	<u>317 632</u>
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów, pożyczek oraz inne zobowiązania finansowe	23	512 817	409 179
Pochodne instrumenty zabezpieczające		634	-
Zobowiązania długoterminowe ogółem		<u>513 451</u>	<u>409 179</u>
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów, pożyczek oraz inne zobowiązania finansowe	23	174 642	187 204
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	26	35 572	38 508
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		99	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	24	23 242	18 643
Rezerwy krótkoterminowe	25	264	264
Zobowiązania krótkoterminowe ogółem		<u>233 819</u>	<u>244 619</u>
Zobowiązania ogółem		<u>747 270</u>	<u>653 798</u>
Pasywa ogółem		<u><u>1 162 825</u></u>	<u><u>971 430</u></u>

Noty objaśniające zamieszczone na stronach od 8 do 62 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat

Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2013 r.

w tysiącach złotych

	<i>Nota</i>	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Przychody	7	405 611	342 992
Pozostałe przychody operacyjne	8	3 482	2 091
Koszty wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych	10	(116 452)	(87 813)
Amortyzacja	13,14	(9 329)	(7 335)
Usługi obce		(48 437)	(46 263)
Pozostałe koszty operacyjne	9	(81 930)	(66 999)
		<u>(256 148)</u>	<u>(208 410)</u>
Zysk na działalności operacyjnej		152 945	136 673
Przychody finansowe	11	428	1 232
Koszty finansowe	11	(54 886)	(52 811)
Koszty finansowe netto		<u>(54 458)</u>	<u>(51 579)</u>
Zysk przed opodatkowaniem		98 487	85 094
Podatek dochodowy	12	(733)	(3 900)
Zysk netto za okres sprawozdawczy		<u>97 754</u>	<u>81 194</u>
Zysk netto przypadający na:			
Akcjonariuszy jednostki dominującej		97 625	81 039
Udziały niekontrolujące		129	155
Zysk netto za okres sprawozdawczy		<u>97 754</u>	<u>81 194</u>
Zysk/ (Strata) przypadający na 1 akcję			
Podstawowy (zł)	22	5,77	4,80
Rozwodniony (zł)	22	5,66	4,78

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2013 r.

w tysiącach złotych

	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Zysk netto za okres sprawozdawczy	97 754	81 194
Inne całkowite dochody		
Pozycje, które mogą w przyszłości zostać przekwalifikowane do wyniku finansowego		
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	(3 952)	(4 104)
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	(634)	-
Inne całkowite dochody netto za okres sprawozdawczy	(4 586)	(4 104)
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy	93 168	77 090
Całkowite dochody ogółem przypadające na:		
Akcjonariuszy jednostki dominującej	93 039	76 935
Udziały niekontrolujące	129	155
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy	93 168	77 090

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2013 r.
w tysiącach złotych

<i>Nota</i>	Kapitał zakładowy	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	rezerwy z wyceny instrumentó w zabezpieczaj	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane	Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2012 r.	16 900	45 107	-	330	43 365	132 493	238 195	188	238 383
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy									
Zysk netto za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	-	81 039	81 039	155	81 194
Inne całkowite dochody									
- Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	-	-	-	(4 104)	-	-	(4 104)	-	(4 104)
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy	-	-	-	(4 104)	-	81 039	76 935	155	77 090
Dopłaty od i wypłaty do właścicieli									
- Wypłata dywidendy								(187)	(187)
- Płatności w formie akcji					2 346		2 346	-	2 346
Dopłaty od i wypłaty do właścicieli ogółem					2 346		2 346	(187)	2 159
Kapitał własny ogółem na dzień 31 grudnia 2012 r.	16 900	45 107	-	(3 774)	45 711	213 532	317 476	156	317 632
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2013 r.	16 900	45 107	-	(3 774)	45 711	213 532	317 476	156	317 632
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy									
Zysk netto za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	-	97 625	97 625	129	97 754
Inne całkowite dochody									
- Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	-	-	-	(3 952)	-	-	(3 952)	-	(3 952)
- Wycena instrumentów zabezpieczających	-	-	(634)	-	-	-	(634)	-	(634)
Inne całkowite dochody ogółem	-	-	(634)	(3 952)	-	-	(4 586)	-	(4 586)
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy	-	-	(634)	(3 952)	-	97 625	93 039	129	93 168
Dopłaty od i wypłaty do właścicieli									
- Wypłata dywidendy								(156)	(156)
- Emisja akcji własnych	21	59	2 274	-	-	-	2 333	-	2 333
- Płatności w formie akcji	21	-	-	-	2 578	-	2 578	-	2 578
Dopłaty od i wypłaty do właścicieli ogółem	59	2 274	-	-	2 578	-	4 911	(156)	4 755
Kapitał własny ogółem na dzień 31 grudnia 2013 r.	16 959	47 381	(634)	(7 726)	48 289	311 157	415 426	129	415 555

Noty objaśniające zamieszczone na stronach od 8 do 62 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2013 r.

w tysiącach złotych

	Nota	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk netto za okres		97 754	81 194
<i>Korekty</i>			
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	13	6 035	4 723
Amortyzacja wartości niematerialnych	14	3 294	2 612
Koszty finansowe netto		48 681	43 126
(Zysk) /strata ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych		(99)	(259)
Płatności w formie akcji własnych rozliczane w instrumentach kapitałowych		2 578	2 346
Podatek dochodowy		733	3 900
Zmiana stanu pozostałych inwestycji	16	(3 413)	(3 293)
Zmiana stanu inwestycji w pakiety wierzytelności	16	(184 368)	(154 791)
Zmiana stanu zapasów		350	(342)
Zmiana stanu należności		(9 634)	(1 021)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych czynnych		(70)	(582)
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych z tyt. dostaw i usług oraz pozostałych		(2 197)	(28 439)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych		4 599	1 431
Podatek zapłacony		(1 424)	(5 093)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(37 181)	(54 488)
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Odsetki otrzymane		428	1 232
Wpływy z tytułu sprzedaży wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		693	496
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(8 648)	(7 532)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(7 527)	(5 804)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Wpływy netto z emisji akcji		2 333	-
Wpływy z emisji dłużnych papierów wartościowych		250 000	190 000
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek		607 843	369 600
Wydatki na spłatę kredytów i pożyczek		(668 469)	(320 232)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(2 484)	(2 169)
Wypłata dywidendy		(156)	(187)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(101 500)	(120 660)
Odsetki zapłacone		(50 330)	(49 536)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		37 237	66 816
Przepływy pieniężne netto, ogółem		(7 471)	6 524
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		42 729	36 205
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	20	35 258	42 729

Ze względu na ograniczoną ilość informacji dotyczących wpływów z windykacji oraz wydatków na nabycie pakietów wierzytelności, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z informacjami zawartymi w punkcie 16 Not objaśniających do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Spis treści

1.	Dane Jednostki Dominującej	9
2.	Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	9
3.	Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	10
4.	Ustalenie wartości godziwej	22
5.	Zarządzanie ryzykiem finansowym	24
6.	Segmenty sprawozdawcze oraz informacje o obszarach geograficznych	28
7.	Przychody	31
8.	Pozostałe przychody operacyjne	32
9.	Pozostałe koszty operacyjne	32
10.	Koszty wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych	32
11.	Przychody i koszty finansowe	33
12.	Podatek dochodowy	34
13.	Rzeczowe aktywa trwałe	35
14.	Inne wartości niematerialne	37
15.	Wartość firmy	38
16.	Inwestycje	39
17.	Podatek odroczony	41
18.	Zapasy	44
19.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	44
20.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	44
21.	Kapitał własny	45
22.	Zysk przypadający na jedną akcję	47
23.	Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz inne zobowiązania finansowe	49
24.	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	50
25.	Rezerwy krótkoterminowe	51
26.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	52
27.	Instrumenty finansowe	52
28.	Leasing operacyjny	59
29.	Transakcje z podmiotami powiązanymi	60
30.	Skład Grupy Kapitałowej	61
31.	Zdarzenia po końcu okresu sprawozdawczego	62

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Dane Jednostki Dominującej

Nazwa jednostki dominującej:

KRUK Spółka Akcyjna (dalej „KRUK S.A.” lub „Jednostka Dominująca”)

Siedziba jednostki dominującej

ul. Legnicka 56
54-204 Wrocław

Rejestracja w Krajowym Rejestrze Sądowym

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, ul. Grabiszyńska 269, 53-235 Wrocław

Data rejestracji: 7 września 2005 r.

Numer rejestru: KRS 0000240829

Przedmiot działalności jednostki dominującej oraz jej jednostek zależnych

Jednostka Dominująca oraz jej jednostki zależne zajmują się przede wszystkim restrukturyzacją i odzyskiwaniem wierzytelności nabywanych przez podmioty z Grupy oraz wierzytelności powierzanych przez instytucje finansowe i inne podmioty.

W dniu 15 maja 2013 r. jednostka zależna Novum Finance Sp. z o.o., prowadząca dotychczas działalność polegającą na udzielaniu pożyczek, zawarła z KRUK S.A. umowę współpracy dotyczącą agencyjnego zawierania w imieniu Jednostki Dominującej umów pożyczek gotówkowych, obsługi tych umów oraz koordynacji procesu sprzedaży. W związku z powyższą umową od dnia jej zawarcia pożyczki gotówkowe udzielane są przez KRUK S.A.

Jednostka zależna Rejestr Dłużników ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (zwany dalej RD ERIF BIG S.A.) zajmuje się udostępnianiem informacji gospodarczych na temat osób i podmiotów, których dane są przechowywane i administrowane przez tę jednostkę zależną.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres sprawozdawczy kończący się 31 grudnia 2013 r. obejmuje sprawozdania finansowe Jednostki Dominującej oraz jej jednostek zależnych (zwanymi łącznie „Grupą”).

Jednostką Dominującą najwyższego szczebla jest KRUK S.A. Wykaz jednostek zależnych został przedstawiony w nocie 30.

2. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

a) Oświadczenie zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, zwanymi dalej „MSSF UE”.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Jednostki Dominującej („Zarząd”) w dniu 3 marca 2014 r.

b) Podstawa wyceny

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone za okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. Dane porównawcze zostały zaprezentowane na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz za okres od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem następujących istotnych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej:

- instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy – wyceniane w wartości godziwej,

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- instrumentów pochodnych.

Metody ustalania wartości godziwej zostały przedstawione w notcie 4.

c) Waluta funkcjonalna i prezentacyjna

Dane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały zaprezentowane w złotych polskich, po zaokrągleniu do pełnych tysięcy. Złoty polski jest walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej.

d) Dokonane osądy i szacunki

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu osądów, szacunków i założeń, wpływających na stosowanie przyjętych zasad rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów, których rzeczywiste wartości mogą różnić się od wartości szacowanej.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiany szacunków księgowych są ujęte prospektywnie począwszy od okresu, w którym dokonano zmiany szacunku.

Informacja na temat osądów dotyczących zastosowania zasad rachunkowości, które mają najbardziej istotny wpływ na wartości ujęte w sprawozdaniu finansowym, zostały przedstawione w następującej notcie:

- Nota 3c)(i) Instrumenty finansowe inne niż instrumenty pochodne
- Nota 3c)(ii) Instrumenty pochodne i rachunkowość zabezpieczeń

Informacje o dokonanych osądach i szacunkach, które związane są ze znaczącym ryzykiem i mogą wymagać istotnych korekt w sprawozdaniu finansowym za kolejny rok są zawarte w następujących notach:

- Nota 16 Inwestycje
- Nota 27 Instrumenty finansowe

3. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityka) rachunkowości przedstawione poniżej stosowane były w odniesieniu do wszystkich okresów zaprezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

a) Zasady konsolidacji

(i) Połączenia jednostek

Połączenia jednostek, w tym funduszy inwestycyjnych zamkniętych, są rozliczane metodą nabycia na dzień nabycia, który jest dniem, w którym Grupa obejmuje kontrolę nad jednostką nabywaną.

Kontrolę definiuje się jako zdolność do kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki w celu osiągnięcia korzyści z jej działalności. Oceniając, czy występuje sprawowanie kontroli, Grupa bierze pod uwagę potencjalne prawa głosu, które mogą być wykonywane na dzień dokonania oceny. Data połączenia jest dniem, w którym jednostka przejmująca obejmuje kontrolę nad jednostką przejmowaną. Określenie daty połączenia i stwierdzenie, czy wystąpiło objęcie kontroli jednej jednostki nad drugą następuje w drodze osądu.

Grupa ujmuje wartość firmy jako wartość godziwą przekazanej zapłaty wliczając rozpoznaną wartość udziałów niekontrolujących w jednostce przejmowanej, pomniejszoną o wartość netto nabytych identyfikowalnych aktywów i przejętych zobowiązań wycenianych na dzień nabycia w wartości godziwej.

Wartość przekazanej zapłaty zawiera wartość godziwą przeniesionych aktywów, zobowiązań zaciągniętych przez Grupę wobec poprzednich właścicieli jednostki przejmowanej oraz akcji wyemitowanych przez Grupę. Wartość przekazanej zapłaty zawiera również wartość godziwą części zapłaty warunkowej, jak również wartość godziwą przekazanych przez przejmującego nagród w formie akcji jednostki przejmowanej, które są

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

obowiązkowo zastępowane w połączeniach jednostek. Jeśli połączenie jednostek powoduje wygaśnięcie wcześniejszych zobowiązań występujących pomiędzy Grupą a jednostką przejmowaną, wówczas wartość zapłaty obniża się o niższą z umownej ceny za wygaśnięcie zobowiązania lub wartości elementu pozarynkowego i ujmuje się jako pozostały koszt.

Zobowiązanie warunkowe jednostki przejmowanej jest uwzględniane przy połączeniu jednostek tylko wtedy, kiedy takie zobowiązanie stanowi obecny obowiązek, wynika z przeszłych zdarzeń oraz jego wartość godziwa może być wiarygodnie oszacowana.

Grupa wycenia wszystkie udziały niekontrolujące w proporcji do udziałów w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto jednostki przejmowanej.

Koszty transakcyjne poniesione w związku z połączeniem jednostek, takie jak opłaty z tytułu usług prawnych, due diligence oraz za inne profesjonalne usługi ujmuje się jako koszt okresu, w którym zostały poniesione.

(ii) Jednostki zależne

Jednostkami zależnymi są jednostki kontrolowane przez Jednostkę Dominującą, w tym fundusze inwestycyjne. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych uwzględniane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym począwszy od dnia uzyskania nad nimi kontroli aż do momentu jej wygaśnięcia. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały ujednolicone z zasadami przyjętymi przez Grupę.

(iii) Korekty konsolidacyjne

Salda rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy, transakcje zawierane w obrębie Grupy oraz wszelkie wynikające stąd niezrealizowane zyski lub straty, a także przychody oraz koszty Grupy są eliminowane w trakcie sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Niezrealizowane straty są wyłączone ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego na tej samej zasadzie co niezrealizowane zyski, ale wyłącznie w przypadku, gdy nie występują przesłanki wskazujące na utratę wartości.

b) Waluty obce

(i) Transakcje w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach obcych w dniu dokonania transakcji ujmowane są w walutach funkcjonalnych jednostek Grupy z zastosowaniem kursu kupna lub kursu sprzedaży walut z dnia zawarcia transakcji stosowanym przez bank, z którego usług jednostka korzysta.

Pozycje pieniężne aktywów i zobowiązań wyrażone w walucie obcej są przeliczane na koniec okresu sprawozdawczego według średniego kursu banku centralnego dla danej waluty ogłoszonego na ten dzień. Różnice kursowe wynikające z wyceny aktywów i zobowiązań pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego stanowią różnice pomiędzy wyceną według zamortyzowanego kosztu w walucie funkcjonalnej na początku okresu sprawozdawczego, skorygowaną o naliczone odsetki i dokonane płatności w trakcie okresu sprawozdawczego, a wartością według zamortyzowanego kosztu w walucie obcej przeliczoną według średniego kursu banku centralnego na koniec okresu sprawozdawczego.

Niepieniężne pozycje aktywów i zobowiązań denominowane w walutach obcych wyceniane według kosztu historycznego są przeliczane według średniego kursu banku centralnego ogłoszonego w dniu dokonania transakcji.

Niepieniężne pozycje aktywów i zobowiązań wyrażone w walucie obcej wyceniane według wartości godziwej są przeliczane według średniego kursu banku centralnego obowiązującego na dzień szacowania wartości godziwej.

Różnice kursowe z przeliczenia ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

(ii) Przeliczanie jednostki działającej za granicą

Aktywa i zobowiązania jednostek działających za granicą, włączając wartość firmy i korekty do wartości godziwej na dzień nabycia dokonywane przy konsolidacji, są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego.

Różnice kursowe powstałe przy przeliczeniu są ujmowane w innych całkowitych dochodach. W przypadku zbycia jednostek działających za granicą, częściowego lub w całości, odpowiednie kwoty ujęte w kapitale własnym są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Różnice kursowe dotyczące pozycji pieniężnych w postaci należności lub zobowiązań w stosunku do jednostki działającej za granicą, których rozliczenie nie jest planowane bądź prawdopodobne w dającej się przewidzieć przyszłości są częścią inwestycji netto w jednostce działającej za granicą i są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane w kapitale własnym jako różnice kursowe z przeliczenia.

c) Instrumenty finansowe

(i) Instrumenty finansowe inne niż instrumenty pochodne

Pożyczki, należności i depozyty ujmowane są w dacie powstania. Wszystkie pozostałe aktywa finansowe (w tym aktywa wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy) są ujmowane w dniu dokonania transakcji, w którym Grupa staje się stroną wzajemnego zobowiązania dotyczącego danego instrumentu finansowego.

Grupa przestaje ujmować składnik aktywów finansowych w momencie wygaśnięcia praw wynikających z umowy do otrzymywania przepływów pieniężnych z tego składnika, lub od momentu, kiedy prawa do otrzymywania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych są przekazywane w transakcji przenoszącej zasadniczo wszystkie znaczące ryzyka i korzyści wynikające z ich własności. Każdy udział w przekazywanym składniku aktywów finansowych, który jest utworzony lub pozostaje w posiadaniu Grupy jest traktowany jako osobny składnik aktywów lub zobowiązań.

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się ze sobą i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, wyłącznie jeśli Grupa posiada ważny prawnie tytuł do kompensaty określonych aktywów i zobowiązań finansowych oraz zamierza rozliczyć daną transakcję w wartości netto poddanych kompensacie składników aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza jednocześnie podlegające kompensacie aktywa finansowe zrealizować, a zobowiązania finansowe rozliczyć.

Grupa posiada następujące instrumenty finansowe inne niż pochodne instrumenty finansowe: aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, pożyczki i należności oraz zobowiązania finansowe.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe są klasyfikowane jako inwestycja wyceniana według wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli są przeznaczone do obrotu lub zostały wyznaczone jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy przy początkowym ujęciu. Aktywa finansowe są wyznaczone do wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli Grupa aktywnie zarządza takimi inwestycjami i podejmuje decyzje odnośnie kupna i sprzedaży na podstawie ich wartości godziwej. Przy początkowym ujęciu, koszty transakcyjne związane z inwestycją zostają ujęte w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie poniesienia. Wszelkie zyski i straty dotyczące tych inwestycji ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Nabyte pakiety wierzytelności

Nabyte pakiety wierzytelności są to masowe pakiety przeterminowanych zobowiązań konsumenckich (np. z tytułu kredytów konsumenckich, opłat za media itp.) nabywane przez Grupę w ramach umów cesji wierzytelności za cenę znacząco niższą od wartości nominalnej tych zobowiązań. Grupa zalicza nabyte pakiety wierzytelności do aktywów finansowych wyznaczonych do kategorii wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy z uwagi na to, że pakiety te są zarządzane oraz wyniki działalności Grupy w odniesieniu do tych pakietów są oceniane w oparciu o ich wartość godziwą.

Pakiety wierzytelności ujmowane są początkowo w księgach według ceny zakupu odpowiadającej wartości godziwej. Koszty związane z transakcją nabycia ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Nabyte pakiety wierzytelności Grupa wycenia nie rzadziej niż cztery razy w danym rocznym okresie sprawozdawczym, nie później niż na koniec każdego kwartału kalendarzowego. Wartość nabytych pakietów wierzytelności na dzień wyceny ustala się według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej obliczonej przy zastosowaniu modelu estymacji opartego na szacunkach w zakresie zdyskontowanych oczekiwanych przepływów pieniężnych. Nabyte pakiety składają się z dużej liczby wierzytelności. Każdy nabyty pakiet dzielony jest na podpakiety o podobnych parametrach (rodzaj, wartość nominalna, przeterminowanie) i dla każdego podpakietu szacowane są oddzielnie przepływy pieniężne.

Stopa użyta do dyskontowania oczekiwanych przepływów odzwierciedla ryzyko kredytowe związane z danym pakietem. Przy początkowym ujęciu, stopa dyskontowa jest oczekiwaną wewnętrzną stopą zwrotu uwzględniającą cenę zakupu oraz szacowane wpływy ustalone na dzień nabycia pakietu. Na każdy dzień wyceny Grupa weryfikuje przyjęte stopy dyskontowe tak, aby uwzględniały one aktualną stopę wolną od ryzyka oraz premię za ryzyko związaną z ryzykiem kredytowym dla danego pakietu.

Szacowane wpływy z pakietów wierzytelności obejmują część kapitałową pakietów oraz odsetki ustalone w oparciu o stopę dyskontową. Otrzymana część kapitałowa ujmowana jest jako zmniejszenie wartości księgowej pakietów natomiast część odsetkowa ujmowana jest jako przychód bieżącego okresu. Ponadto, w przychodach bieżącego okresu ujmowane są zmiany wartości godziwej wynikające ze zmian szacunków dotyczących oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych dla danego pakietu oraz zmian w stopie dyskontowej. Powyższe kwoty są prezentowane jako przychody operacyjne z uwagi na to, że windykacja nabytych pakietów wierzytelności jest prowadzona przy użyciu zasobów, których wykorzystanie jest ujmowane w ramach kosztów działalności operacyjnej.

Aktualizacja wartości zakupionych pakietów wierzytelności definiowana jest jako zmiana ich wartości godziwej, spowodowana zmianą stóp procentowych oraz/lub zmianą szacunków dotyczących przyszłych przepływów pieniężnych. Różnice pomiędzy rzeczywistymi wpłatami a prognozowanymi zaliczane są do pozycji „przychody odsetkowe skorygowane o wpłaty rzeczywiste” i prezentowane jako przychody.

Grupa prezentuje nabyte pakiety wierzytelności jako aktywa obrotowe z uwagi na fakt, że są realizowane w ramach normalnego cyklu operacyjnego Grupy oraz ponieważ obejmują prawie wyłącznie wierzytelności przeterminowane.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi, o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są notowane na aktywnym rynku. Takie aktywa są początkowo ujmowane według wartości godziwej powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Wycena pożyczek i należności w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Do pożyczek i należności Grupa zalicza środki pieniężne i ich ekwiwalenty, udzielone pożyczki oraz należności z tytułu dostaw i usług.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie oraz depozyty bankowe na żądanie o początkowym okresie zapadalności do trzech miesięcy. Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych dodatkowo o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących, stanowiące integralną część systemu zarządzania środkami pieniężnymi Grupy.

Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami pochodnymi

Zobowiązania finansowe są ujmowane na dzień zawarcia transakcji, w której Grupa staje się stroną umowy zobowiązującej do wydania instrumentu finansowego.

Grupa wyłącza z ksiąg zobowiązanie finansowe, kiedy zobowiązanie zostanie spłacone, umorzone lub ulegnie przedawnieniu.

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się ze sobą i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, wyłącznie jeśli Grupa posiada ważny prawnie tytuł do kompensaty określonych aktywów i zobowiązań finansowych oraz zamierza rozliczyć daną transakcję w wartości netto poddanych kompensacie składników aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza jednocześnie podlegające kompensacie aktywa finansowe zrealizować, a zobowiązania finansowe rozliczyć.

Grupa klasyfikuje zobowiązania finansowe niebędące instrumentami pochodnymi do kategorii innych zobowiązań finansowych. Tego typu zobowiązania finansowe początkowo ujmowane są w wartości godziwej powiększonej o dające się bezpośrednio przyporządkować koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu zobowiązania te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu efektywnej stopy procentowej.

Grupa posiada następujące zobowiązania finansowe: kredyty, zobowiązania z tytułu dłużnych papierów wartościowych, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania.

(ii) Instrumenty pochodne i rachunkowość zabezpieczeń

Grupa nabywa instrumenty pochodne w celu zabezpieczenia ryzyka zmiany przepływów pieniężnych na skutek zmian stopy procentowej.

Instrumenty pochodne ujmowane są początkowo w wartości godziwej. Wszystkie koszty związane z transakcją ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych

W przypadku zabezpieczenia przyszłych przepływów pieniężnych, efektywną część zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego ujmuje się w innych całkowitych dochodach i wykazuje jako kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających. Nieefektywną część zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Wartość zakumulowana w kapitale rezerwowym z wyceny instrumentów zabezpieczających jest przeklasyfikowywana do zysku lub straty bieżącego okresu w tym samym momencie, w którym zabezpieczana pozycja wpływa na zysk lub stratę.

W przypadku, gdy instrument nie spełnia dłużej warunków rachunkowości zabezpieczeń, skutki jego wyceny do wartości godziwej odnosi się bezpośrednio w rachunek zysków lub strat.

(iii) Kapitał własny

Akcje zwykłe

Akcje zwykłe ujmuje się w kapitale własnym. Koszty bezpośrednio związane z emisją akcji zwykłych i opcji na akcje, skorygowane o wpływ podatków, pomniejszają wartość kapitału.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

d) Rzeczowe aktywa trwałe

(i) Ujęcie oraz wycena

Składniki rzeczowych aktywów trwałych ujmuje się w księgach według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Cena nabycia obejmuje cenę zakupu składnika majątku oraz koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku i składowania, a także wynagrodzeń bezpośrednich (w przypadku wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych we własnym zakresie). Rabaty, opusty oraz inne podobne zmniejszenia i odzyski zmniejszają cenę nabycia składnika aktywów. Koszt wytworzenia składnika środków trwałych oraz środków trwałych w budowie obejmuje ogół kosztów poniesionych w okresie jego budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia poniesionych do dnia przyjęcia takiego składnika majątkowego do używania (lub do końca okresu sprawozdawczego, jeśli składnik nie został jeszcze oddany do używania). Koszt wytworzenia obejmuje również w przypadkach gdy jest to wymagane, wstępny szacunek kosztów demontażu i usunięcia składników rzeczowych aktywów trwałych oraz przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym się znajdował. Zakupione oprogramowanie, które jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania związanego z nim urządzenia jest aktywowane jako część tego urządzenia.

Koszty finansowania zewnętrznego związane z nabyciem lub wytworzeniem określonych aktywów zwiększają cenę nabycia lub koszt wytworzenia tych aktywów.

W przypadku, gdy określony składnik rzeczowych aktywów trwałych składa się z odrębnych i istotnych części składowych o różnym okresie użytkowania, części te są traktowane jako odrębne składniki aktywów.

Zyski i straty ze zbycia składnika rzeczowych aktywów określa się na podstawie porównania przychodów ze zbycia z wartością księgową zbytych aktywów i ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu w pozycji pozostałe przychody lub koszty operacyjne.

(ii) Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Aktywowaniu podlegają poniesione w późniejszym okresie koszty wymienianych części składnika rzeczowych aktywów trwałych, które można wiarygodnie oszacować i jest prawdopodobne, że Grupa osiągnie korzyści ekonomiczne związane z wymienianymi składnikami rzeczowych aktywów trwałych. Wartość bieżąca usuniętych części składnika rzeczowych aktywów trwałych jest wyłączana z ksiąg. Nakłady ponoszone w związku z bieżącym utrzymaniem składników rzeczowych aktywów trwałych są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie poniesienia.

(iii) Amortyzacja

Wysokość odpisów amortyzacyjnych ustala się w oparciu o cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów, pomniejszoną o jego wartość rezydualną.

Koszt amortyzacji ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu z zastosowaniem metody liniowej w odniesieniu do oszacowanego przez Grupę okresu użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych, co możliwie najlepiej odzwierciedla sposób realizacji przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z użytkowaniem danego składnika aktywów. Składniki aktywów użytkowanych na podstawie umowy leasingu finansowego lub innej umowy o podobnym charakterze amortyzuje się przez krótszy z dwóch okresów: okres trwania umowy leasingu lub okres użytkowania, chyba że Grupa posiada wystarczającą pewność, że uzyska tytuł własności przed upływem okresu leasingu. Grunty nie są amortyzowane.

Grupa zakłada poniższe okresy użytkowania dla poszczególnych kategorii rzeczowych aktywów trwałych:

Budynki (inwestycje w obcych obiektach)	6-15 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	3-10 lat
Środki transportu	5 lat

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych rzeczowych aktywów trwałych jest weryfikowana na koniec każdego rocznego okresu sprawozdawczego i w uzasadnionych przypadkach korygowana.

e) Wartości niematerialne

(i) Wartość firmy

Wartość firmy powstaje w związku z przejściem jednostek zależnych. Metody wyceny wartości firmy w momencie jej początkowego ujęcia zostały opisane w nocie 3(a)(i).

Wycena po początkowym ujęciu

Po początkowym ujęciu wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Wartość firmy nie jest amortyzowana. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego wartość firmy jest testowana pod kątem utraty wartości.

(ii) Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe nabyte lub wytworzone we własnym zakresie przez Grupę wartości niematerialne o określonym okresie użyteczności ekonomicznej wykazywane są w oparciu o ich cenę nabycia lub koszt wytworzenia, pomniejszoną o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości.

(iii) Nakłady poniesione w terminie późniejszym

Późniejsze wydatki na składniki istniejących wartości niematerialnych podlegają aktywowaniu tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne związane z danym składnikiem. Pozostałe nakłady, w tym nakłady na wytworzone we własnym zakresie: znaki towarowe, wartość firmy i markę są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie poniesienia.

(iv) Amortyzacja

Wysokość odpisów amortyzacyjnych ustala się w oparciu o cenę nabycia danego składnika aktywów, pomniejszoną o jego wartość rezydualną.

Koszt amortyzacji ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu z zastosowaniem metody liniowej w odniesieniu do oszacowanego przez Grupę okresu użytkowania danego składnika wartości niematerialnych, innego niż wartość firmy, od momentu stwierdzenia jego przydatności do użytkowania, co możliwie najlepiej odzwierciedla sposób realizacji przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z użytkowaniem danego składnika aktywów.

Grupa zakłada poniższe okresy użytkowania dla poszczególnych kategorii wartości niematerialnych:

Oprogramowanie	5 lat
Koszty prac rozwojowych	2-5 lat

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych wartości niematerialnych jest weryfikowana na koniec każdego rocznego okresu sprawozdawczego i w uzasadnionych przypadkach korygowana.

f) Składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowane na podstawie umów leasingu

Umowy leasingowe, w ramach których Grupa ponosi praktycznie całość ryzyka oraz czerpie praktycznie wszystkie korzyści wynikające z posiadania składników rzeczowych aktywów trwałych klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. Aktywa nabyte w drodze leasingu finansowego są wykazywane początkowo w wartości godziwej lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa, a następnie pomniejszane o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Umowy leasingowe nie będące umowami leasingu finansowego są traktowane jak leasing operacyjny i nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

g) Zapasy

Składniki zapasów wycenia się w cenie nabycia nie wyższej od możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Wartość stanu zapasów ustala się z zastosowaniem metody pierwsze weszło, pierwsze wyszło. Cena nabycia obejmuje cenę zakupu powiększoną o koszty bezpośrednio związane z zakupem.

Możliwa do uzyskania cena sprzedaży netto jest różnicą pomiędzy szacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku działalności gospodarczej, a szacowanymi kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

h) Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów

(i) Aktywa finansowe

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego dokonywana jest ocena, czy zaistniały obiektywne przesłanki świadczące o utracie wartości składników aktywów finansowych innych niż wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy. Uznaje się, że składnik aktywów finansowych utracił wartość, gdy po jego początkowym ujęciu pojawiły się obiektywne przesłanki wystąpienia zdarzenia powodującego utratę wartości, mogącego mieć negatywny, wiarygodnie oszacowany wpływ na wartość przyszłych przepływów pieniężnych związanych z danym składnikiem aktywów.

Do obiektywnych przesłanek utraty wartości aktywów finansowych zalicza się niespłacenie albo zaleganie w spłacie długu przez dłużnika; restrukturyzację długu dłużnika, na którą Grupa wyraziła zgodę ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych dłużnika, a której w innym wypadku Grupa by nie udzieliła; okoliczności świadczące o wysokim poziomie prawdopodobieństwa bankructwa dłużnika lub emitenta; zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych.

Grupa ocenia przesłanki świadczące o utracie wartości należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności na poziomie pojedynczego składnika aktywów.

Dokonując oceny utraty wartości Grupa wykorzystuje historyczne trendy do szacowania prawdopodobieństwa wystąpienia zaległości oraz momentu zapłaty oraz wartości poniesionych strat, skorygowane o szacunki Zarządu oceniające, czy bieżące warunki ekonomiczne i kredytowe wskazują, aby rzeczywisty poziom strat miał znacząco różnić się od poziomu strat wynikającego z oceny historycznych trendów.

Utrata wartości w odniesieniu do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu szacowana jest jako różnica między ich wartością księgową, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej. Wszelkie straty ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu i zmniejszają wartość bieżącą aktywów finansowych, przy czym Grupa kontynuuje naliczanie odsetek od zaktualizowanych aktywów. Jeżeli późniejsze okoliczności świadczą o ustaniu przesłanek powodujących powstanie utraty wartości, wówczas odwrócenie odpisu aktualizującego ujmowane jest w zysku lub stracie bieżącego okresu.

(ii) Aktywa niefinansowe

Wartość księgowa aktywów niefinansowych, innych niż zapasy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego poddawana jest ocenie na koniec każdego okresu sprawozdawczego w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. W przypadku wystąpienia takich przesłanek Grupa dokonuje szacunku wartości odzyskiwalnej poszczególnych aktywów. Wartość odzyskiwalna wartości firmy, wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania oraz wartości niematerialnych, które nie są jeszcze zdadne do użytkowania jest szacowana każdego roku w tym samym terminie.

Wartość odzyskiwalna aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne (OWSP) definiowana jest jako większa z ich wartości netto możliwej do uzyskania ze sprzedaży oraz ich wartości użytkowej. Przy szacowaniu wartości użytkowej przyszłe przepływy pieniężne dyskontowane są przy użyciu stopy procentowej

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

przed opodatkowaniem, która odzwierciedla aktualną rynkową ocenę wartości pieniądza w czasie oraz czynniki ryzyka charakterystyczne dla danego składnika aktywów. Dla celów przeprowadzania testów na utratę wartości, aktywa grupuje się do najmniejszych możliwych do określenia zespołów aktywów generujących wpływy pieniężne w znacznym stopniu niezależnie od innych aktywów i grup aktywów („ośrodek wypracowujący środki pieniężne lub „OWSP”).

Grupa dokonuje oceny utraty wartości ujętej wartości firmy grupując ośrodki wypracowujące środki pieniężne tak, aby szczebel organizacji, nie wyższy niż wyodrębniony segment operacyjny, na którym przeprowadza się tę ocenę odzwierciedlał najniższy szczebel organizacji, na którym Grupa monitoruje wartość firmy dla potrzeb wewnętrznych.

Dla celów testów na utratę wartości, wartość firmy nabytą w procesie połączenia jednostek gospodarczych alokuje się do tych ośrodków generujących środki pieniężne, dla których spodziewane jest uzyskanie efektów synergii z połączenia.

Aktywa wspólne (korporacyjne) Grupy nie generują osobnych wpływów pieniężnych. Jeśli występuje przesłanka utraty wartości aktywów korporacyjnych, wówczas wartość odzyskiwalna jest ustalana dla tych ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których przynależą aktywa korporacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ujmowany jest w momencie, kiedy wartość księgowa składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Odpisy z tytułu utraty wartości są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu. Utrata wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest w pierwszej kolejności ujmowana jako zmniejszenie wartości firmy przypisanej do tego ośrodka (grupy ośrodków), a następnie jako zmniejszenie wartości księgowej pozostałych aktywów tego ośrodka (grupy ośrodków) na zasadzie proporcjonalnej.

Odpis wartości firmy z tytułu utraty wartości nie jest odwracany. W odniesieniu do innych aktywów, odpisy z tytułu utraty wartości rozpoznane w poprzednich okresach, są poddawane na każdy koniec okresu sprawozdawczego ocenie, czy zaszyły przesłanki wskazujące na zmniejszenie utraty wartości lub jej całkowite odwrócenie. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest odwracany, jeżeli zmieniły się szacunki zastosowane do określenia wartości odzyskiwalnej. Odpis z tytułu utraty wartości odwracany jest tylko do wysokości wartości początkowej składnika aktywów pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne, jaka byłaby wykazana w sytuacji, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie został ujęty.

i) Świadczenia pracownicze

(i) Program określonych składek

Programy określonych składek to programy świadczeń po okresie zatrudnienia, na mocy których Grupa wpłaca składki w ustalonej wysokości do odrębnego podmiotu i nie będzie ciążył na niej prawny ani zwyczajowo oczekiwany obowiązek zapłacenia dodatkowych składek. Zobowiązanie do wniesienia składek do programu emerytalnego określonych składek jest ujmowane jako koszt świadczeń pracowniczych obciążając zysk lub stratę okresu, w którym pracownicy świadczyli pracę. Kwoty zapłacone z góry ujmuje się jako składnik aktywów jeśli takie opłacenie kosztów z góry doprowadzi do obniżenia przyszłych płatności lub ich refundacji. Składki należne w ramach programu określonych składek, które są wymagalne w okresie dłuższym niż 12 miesięcy po zakończeniu okresu, w którym pracownicy wykonywali związaną z nimi pracę, dyskontuje się do ich wartości bieżącej.

(ii) Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych są wyceniane bez uwzględnienia dyskonta i są odnoszone w koszty w okresie wykonania świadczenia.

Grupa ujmuje zobowiązanie w ciężar kosztów w wysokości przewidzianych płatności dla pracowników z tytułu krótkoterminowych premii pieniężnych lub planów podziału zysku, jeśli na Grupie ciąży prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek takich wypłat na podstawie usług świadczonych przez pracowników w przeszłości, a zobowiązanie to może zostać wiarygodnie oszacowane.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

(iii) Płatności w formie akcji własnych (program opcji menadżerskich)

Wartość godziwa przyznanych pracownikom praw do nabycia akcji Jednostki Dominującej po określonej cenie (opcji) jest ujmowana jako koszt w korespondencji ze wzrostem kapitału własnego. Wartość godziwa programu jest początkowo szacowana na dzień przyznania go pracownikom. Ujmowanie wartości godziwej opcji w wyniku Grupy rozłożone jest na okres, w którym pracownicy nabywają bezwarunkowo prawa do nabycia akcji. Wartość programu jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i na dzień ostatecznego nabycia uprawnień do otrzymania opcji, poprzez zmianę liczby opcji, do których realizacji zgodnie z oczekiwaniami Grupy nabyte zostaną bezwarunkowe prawa. Wszystkie zmiany w wartości godziwej programu są ujmowane jako korekta poprzednich księgowania w bieżącym okresie. Wartość godziwa pojedynczego prawa nie zmienia się, chyba że nastąpi istotna modyfikacja warunków programu, np. ceny realizacji, liczby przyznanych praw, warunków nabycia uprawnień, itp. W takim przypadku wartość godziwa pojedynczego prawa może się jedynie zwiększyć.

j) Rezerwy

Rezerwa zostaje ujęta wtedy, gdy na Grupie ciąży wynikający z przeszłych zdarzeń obecny prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek, którego wartość można wiarygodnie oszacować i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku wiązać się będzie z wypływem korzyści ekonomicznych. Rezerwy są ustalane poprzez dyskontowanie oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych z zastosowaniem stopy przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko związane z danym zobowiązaniem. Odwracanie dyskonta ujmowane jest jako koszt finansowy.

k) Przychody

(i) Przychody z windykacji

Przychody z windykacji obejmują przychody ze sprzedaży usług windykacyjnych (windykacja na zlecenie) oraz przychody z nabytych pakietów wierzytelności.

Przychody z windykacji pakietów zleconych

Przychody z pakietów zleconych stanowią prowizje należne za zwindykowane wierzytelności. Przychody takie są rozpoznawane memoriałowo w okresie świadczenia usługi na podstawie zwindykowanych kwot.

Przychody z windykacji nabytych pakietów wierzytelności

Szacowane wpływy z pakietów wierzytelności obejmują część kapitałową pakietów oraz odsetki ustalone w oparciu o stopę dyskontową. Otrzymana część kapitałowa ujmowana jest jako zmniejszenie wartości bieżącej pakietów natomiast część odsetkowa ujmowana jest jako przychód bieżącego okresu. Ponadto, w przychodach bieżącego okresu ujmowane są zmiany wartości godziwej wynikające ze zmian szacunków dotyczących oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych dla danego pakietu oraz zmian w stopie dyskontowej. Szerzej zasady rachunkowości w odniesieniu do nabytych pakietów wierzytelności opisano w nocie 3(c)(i).

Aktualizacja wartości nabytych pakietów wierzytelności definiowana jest jako zmiana ich wartości godziwej, spowodowana zmianą stóp procentowych oraz/lub zmianą szacunków dotyczących przyszłych przepływów pieniężnych.

(ii) Sprzedaż towarów i materiałów

Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów wykazywane są w wysokości odpowiadającej wartości godziwej otrzymanej zapłaty, pomniejszonej o wartość zwrotów, opustów i rabatów.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

(iii) Sprzedaż pozostałych usług

Przychody ze sprzedaży pozostałych usług wykazywane są w wysokości odpowiadającej wartości godziwej otrzymanej zapłaty, pomniejszonej o wartość zwrotów, opustów i rabatów.

Przychody ze sprzedaży pozostałych usług zawierają również przychody z tytułu udzielonych pożyczek, rozliczane przy pomocy efektywnej stopy procentowej, pomniejszone o odpisy aktualizujące.

l) Opłaty leasingowe

Opłaty z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są liniowo przez okres leasingu w zysku lub stracie bieżącego okresu. Korzyści otrzymane w zamian za podpisanie umowy leasingu stanowią integralną część całkowitych kosztów leasingu i ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu przez okres trwania umowy leasingu.

Minimalne opłaty leasingowe ponoszone w związku z leasingiem finansowym są rozdzielane na część stanowiącą koszty finansowe oraz część zmniejszającą stan niespłaconego zobowiązania. Część stanowiąca koszt finansowy jest przypisywana do poszczególnych okresów w czasie trwania umowy leasingu w taki sposób, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do stanu niespłaconego zobowiązania. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane poprzez korektę wartości minimalnych opłat leasingowych w czasie pozostałego okresu leasingu, gdy korekta zostaje potwierdzona.

m) Przychody i koszty finansowe

Przychody finansowe obejmują przychody odsetkowe związane z zainwestowanymi przez Grupę środkami (za wyjątkiem przychodów dotyczących nabytych pakietów wierzytelności, patrz (k)(i) oraz przychodów dotyczących pożyczek udzielonych w ramach działalności operacyjnej, patrz (k)(iii)), należne dywidendy oraz odwrócenie odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych. Przychody odsetkowe ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu zgodnie z zasadą memoriału, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Dywidendę ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu na dzień, kiedy Grupa nabywa prawo do jej otrzymania.

Koszty finansowe obejmują koszty odsetkowe związane z finansowaniem zewnętrznym, odwracanie dyskonta od ujętych rezerw oraz odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych. Koszty finansowania zewnętrznego nie dające się bezpośrednio przypisać do nabycia, wytworzenia, budowy lub produkcji określonych aktywów są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Zyski i straty z tytułu różnic kursowych wykazuje się w kwocie netto.

n) Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Bieżący i odroczony podatek dochodowy ujmowany jest w zysku lub stracie bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, kiedy dotyczy połączenia jednostek oraz pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym lub jako inne całkowite dochody.

Przy ustalaniu kwoty podatku bieżącego i odroczonego Grupa bierze pod uwagę wpływ niepewności dotyczących możliwości powstania dodatkowych zobowiązań podatkowych. Niemniej fakty i okoliczności, które mogą zaistnieć w przyszłości, mogą wpłynąć na ocenę prawidłowości istniejących lub przeszłych zobowiązań podatkowych.

Podatek bieżący jest to oczekiwana kwota zobowiązań lub należności z tytułu podatku od dochodu do opodatkowania za dany rok, ustalona z zastosowaniem stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień sprawozdawczy oraz korekty zobowiązania podatkowego dotyczącego lat poprzednich.

Podatek odroczony ujmuje się w związku z różnicami przejściowymi pomiędzy wartością wykazywaną w sprawozdaniu z sytuacji finansowej a ich wartością ustalaną dla celów podatkowych. Odroczony podatek dochodowy nie jest ujmowany w przypadku następujących różnic przejściowych:

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- różnic przejściowych wynikających z początkowego ujęcia aktywów lub zobowiązań pochodzących z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych i nie wpływa ani na zysk lub stratę bieżącego okresu ani na dochód do opodatkowania,
- różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych i współkontrolowanych w zakresie, w którym nie jest prawdopodobne, że zostaną one zbyte w dającej się przewidzieć przyszłości.
- różnic przejściowych powstałych w związku z początkowym ujęciem wartości firmy.

Podatek odroczony jest wyceniany z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane wtedy, gdy przejściowe różnice odwrócą się, przy czym za podstawę przyjmowane są przepisy podatkowe obowiązujące prawnie lub faktycznie do dnia sprawozdawczego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego są kompensowane, jeżeli Grupa posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzania kompensaty bieżących zobowiązań i aktywów podatkowych i pod warunkiem, że aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tą samą władzę podatkową na tego samego podatnika lub na różnych podatników, którzy zamierzają rozliczyć zobowiązania i należności z tytułu podatku dochodowego w kwocie netto lub jednocześnie zrealizować należności i rozliczyć zobowiązanie.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego związane z nierozliczoną stratą podatkową, niewykorzystaną ulgą podatkową i ujemnymi różnicami przejściowymi, są ujmowane do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na ich zrealizowanie. Aktywa z tytułu podatku odroczonego podlegają ponownej ocenie na każdy dzień sprawozdawczy i obniża się je w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne zrealizowanie związanych z nimi korzyści w podatku dochodowym.

o) Zysk na jedną akcję

Grupa prezentuje podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję dla akcji zwykłych. Podstawowy zysk na jedną akcję jest wyliczany przez podzielenie zysku lub straty przypadającej posiadaczom akcji zwykłych przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych w okresie, skorygowaną o posiadane przez Grupę akcje własne. Rozwodniony zysk na jedną akcję jest wyliczany przez podzielenie skorygowanego zysku lub straty przypadającej dla posiadaczy akcji zwykłych przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych skorygowaną o posiadane akcje własne oraz o efekty rozładniające potencjalnych akcji.

p) Raportowanie segmentów działalności

Segment operacyjny jest częścią Grupy zaangażowaną w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody oraz ponosić koszty, w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami Grupy. Wyniki operacyjne każdego segmentu operacyjnego są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie, który decyduje o alokacji zasobów do segmentu i ocenia jego wyniki działalności, przy czym dostępne są oddzielne informacje finansowe o każdym segmencie.

Wyniki operacyjne każdego segmentu, które są raportowane do organu odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych w jednostce dominującej, obejmują zarówno pozycje, które mogą zostać bezpośrednio przypisane do danego segmentu, jak i te mogące być przepisane pośrednio, na podstawie uzasadnionych przesłanek. Pozycje nieprzyporządkowane dotyczą głównie aktywów wspólnych (korporacyjnych) (głównie dotyczące zarządu jednostki), kosztów związanych z siedzibą jednostki, aktywów i zobowiązań z tytułu podatku dochodowego

q) Nowe standardy i interpretacje nie zastosowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym

Szereg nowych Standardów, zmian do Standardów i Interpretacji nie jest jeszcze obowiązujących dla okresów rocznych kończących się 31 grudnia 2013 r. i nie zostały one zastosowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Spośród nowych Standardów, zmian do Standardów i Interpretacji te zamieszczone poniżej mogą mieć wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy. Grupa ma zamiar zastosować je, dla okresów, dla których są obowiązujące po raz pierwszy.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Standardy i Interpretacje MSSF opublikowane i zatwierdzone przez Unię Europejską, jeszcze nieobowiązujące

Grupa zamierza przyjąć wymienione poniżej nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lecz nieobowiązujące do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego zgodnie z datą ich wejścia w życie.

- nowy Standard MSSF 10 - Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe
- nowy Standard MSSF 12 - Ujawnienia inwestycji w inne jednostki
- zmiany do MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12: Przepisy przejściowe
- zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 27: Jednostki inwestycyjne
- zmiany do MSR 27 - Jednostkowe sprawozdania finansowe
- zmiany do MSR 28 - Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i we wspólnych przedsięwzięciach
- zmiany do MSR 32 - Instrumenty finansowe: Prezentacja - kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych
- zmiany do MSR 36 - Utrata wartości aktywów: Ujawnienia wartości odzyskiwalnej dotyczące aktywów niefinansowych
- zmiany do MSR 39 - Instrumenty Finansowe: Ujmowanie i Wycena: Nowacja instrumentów pochodnych a dalsze stosowanie rachunkowości zabezpieczeń

Grupa nie dokonała jeszcze analizy wpływu nowych standardów oraz zmian do standardów na jej sytuację finansową i wyniki działalności.

Standardy i Interpretacje przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB), oczekujące na zatwierdzenie przez UE

- Nowy Standard i zmiany do MSSF 9 - Instrumenty finansowe
- Zmiany do MSSF 9 - Instrumenty finansowe i MSSF 7 Instrumenty finansowe: Ujawnienia
- Interpretacja KIMSF 21 - Opłaty publiczne
- Zmiana do MSR 19 - Świadczenia pracownicze - Programy określonych świadczeń: Składki pracowników
- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2010-2012
- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2011-2013

Grupa nie dokonała jeszcze analizy wpływu nowych standardów, interpretacji oraz zmian do standardów na jej sytuację finansową i wyniki działalności.

4. Ustalenie wartości godziwej

W wielu przypadkach przyjęte przez Grupę zasady rachunkowości i ujawnień wymagają określenia wartości godziwej zarówno finansowych, jak i niefinansowych aktywów i zobowiązań. Wartości godziwe są ustalane i ujawniane z zastosowaniem przedstawionych poniżej metod. W uzasadnionych przypadkach, dalsze informacje na temat założeń przyjętych do określenia wartości godziwej przedstawiono w notach objaśniających dotyczących poszczególnych aktywów i zobowiązań.

(i) Rzeczowe aktywa trwałe

Wartość godziwa rzeczowych aktywów trwałych nabytych w wyniku połączenia jednostek oparta jest na ich wartości rynkowej. Wartość rynkowa nieruchomości jest oszacowaną kwotą, za jaką na dzień wyceny nieruchomość mogłaby zostać wymieniona na warunkach rynkowych pomiędzy zainteresowanymi stronami, po przeprowadzeniu odpowiednich działań marketingowych, przy tym obie strony działałyby świadomie i z własnej woli. Wartość godziwa pozostałych składników rzeczowych aktywów trwałych jest ustalana z zastosowaniem podejścia rynkowego i metod kosztowych, które opierają się na cenach kwotowanych przez rynek dla podobnych składników, o ile informacje te są dostępne, a w uzasadnionych przypadkach opierają się na kosztach zastąpienia.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

(ii) Wartości niematerialne

Wartość godziwa patentów i znaków handlowych nabytych w drodze połączenia jednostek jest ustalana w oparciu o oszacowane zdyskontowane płatności tantiem, których uniknięto na skutek nabycia patentu lub znaku handlowego na własność. Wartość godziwa relacji z klientami nabytych w drodze połączenia jednostek jest ustalona przy użyciu metody wielookresowej nadwyżki dochodów z aktywów, zgodnie z którą wartość danego składnika aktywów jest wyceniana po odjęciu rzetelnie ustalonego zwrotu z wszystkich innych aktywów biorących udział w tworzeniu powiązanych przepływów pieniężnych.

Wartość godziwa pozostałych wartości niematerialnych oparta jest na zdyskontowanych przepływach pieniężnych, których oczekuje się w związku z użytkowaniem lub ewentualną sprzedażą tych aktywów.

(iii) Zapasy

Wartość godziwa zapasów nabytych w drodze połączenia jednostek jest ustalana w oparciu o szacowaną cenę sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszoną o szacowane koszty przygotowania do sprzedaży i sprzedaży oraz o rozsądną marżę zysku opartą na nakładach na przygotowanie do sprzedaży i sprzedaży zapasów.

(iv) Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Wartość godziwa należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności, jest szacowana jako bieżąca wartość przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych za pomocą rynkowej stopy procentowej na dzień sprawozdawczy. Należności o krótkim terminie wymagalności nie są dyskontowane ponieważ ich wartość księgowa odpowiada w przybliżeniu ich wartości godziwej. Wartość godziwa szacowana jest jedynie w celu ujawnienia.

(v) Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Wartość godziwa nabytych pakietów wierzytelności wyliczana jest w oparciu o przewidywane przyszłe przepływy pieniężne związane z pakietami wierzytelności, zdyskontowane stopą odzwierciedlającą ryzyko kredytowe związane z danym pakietem. Stopa użyta do dyskontowania wyliczana jest jako wewnętrzna stopa zwrotu z inwestycji na dzień nabycia pakietu i jest weryfikowana tak, aby uwzględniała aktualną stopę wolną od ryzyka oraz aktualną premię za ryzyko związaną z ryzykiem kredytowym dla danego pakietu.

Nabyte pakiety składają się z dużej liczby wierzytelności o różnych parametrach (rodzaj, wartość nominalna, przeterminowanie). Każdy nabyty pakiet dzielony jest na podpakiety o podobnych parametrach i dla każdego podpakietu szacowane są oddzielnie przepływy pieniężne.

Szacowane przepływy pieniężne ustalane są przede wszystkim w oparciu o:

- zakładaną skuteczność stosowanych narzędzi windykacyjnych,
- skalę ich stosowania w odniesieniu do poszczególnych pakietów (dotychczasową i planowaną),
- dotychczasową historię spłat.

Przy ustalaniu terminów wystąpienia przepływów Grupa bierze pod uwagę zakładany moment wystąpienia przepływów wynikający z zastosowania poszczególnych narzędzi windykacyjnych. Przewidywany okres uzyskiwania wpływów z windykacji danego pakietu oparty jest na danych historycznych Grupy w tym zakresie.

Ryzyko kredytowe jest oceniane w odniesieniu do całego pakietu wierzytelności, a nie do poszczególnych dłużników.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

(vi) Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami pochodnymi

Wartość godziwa, szacowana dla celów ujawnienia, jest obliczana na podstawie wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu zwrotu kwoty głównej i zapłaty odsetek, zdyskontowanych z zastosowaniem rynkowej stopy procentowej obowiązującej na koniec okresu sprawozdawczego. W przypadku leasingu finansowego, rynkową stopę procentową ustala się przez odniesienie do podobnych umów leasingowych. Zobowiązania o krótkim terminie płatności oraz zobowiązania, dla których stopy procentowe są na bieżąco aktualizowane o zmiany stóp bazowych nie są dyskontowane, ponieważ ich wartość księgowa odpowiada w przybliżeniu ich wartości godziwej.

(vii) Płatności w formie akcji własnych (program opcji menadżerskich)

W wycenie programu wykorzystano model Blacka-Scholesa. Model wybrano ze względu na jego powszechne stosowanie w wycenie opcji i relatywną prostotę. Program nie zawiera elementów wymagających zastosowania bardziej rozbudowanych modeli. Wybrany model uwzględnia główne czynniki wpływające na koszt ujmowany przez Grupę:

- przewidywany kurs akcji w momencie realizacji opcji (w oparciu o kursy historyczne i ich zmienność),
- okres nabywania uprawnień do opcji,
- termin i warunki realizacji opcji,
- stopę wolną od ryzyka.

Wyceniając program przyjęto, że wszystkie warunki przydziału opcji zostaną spełnione oraz że wszyscy uprawnieni obejmą przyznane opcje, a następnie je zrealizują tj. wykupią odpowiadające im akcje w pierwszym dniu po zakończeniu okresu nabywania uprawnień.

5. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Wprowadzenie

Grupa jest narażona na następujące rodzaje ryzyka wynikające z korzystania z instrumentów finansowych:

- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko rynkowe.

Nota przedstawia informacje na temat ekspozycji Grupy na dany rodzaj ryzyka, cele, zasady oraz procedury pomiaru i zarządzania ryzykiem przyjęte przez Grupę, jak też informacje o zarządzaniu kapitałem przez Grupę. W nocie 27 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawiono odpowiednie informacje liczbowe.

Podstawowe zasady zarządzania ryzykiem

Zarząd ponosi odpowiedzialność za ustanowienie i nadzór nad zarządzaniem ryzykiem przez Grupę.

Zasady zarządzania ryzykiem przez Grupę mają na celu identyfikację i analizę ryzyk, na które Grupa jest narażona, określenie odpowiednich limitów i kontroli, jak też monitorowanie ryzyka i stopnia dopasowania do niego limitów. Zasady zarządzania ryzykiem i systemy podlegają regularnym przeglądom w celu uwzględnienia zmiany warunków rynkowych i zmian w działalności Grupy. Poprzez odpowiednie szkolenia, przyjęte standardy i procedury zarządzania, Grupa dąży do zbudowania mobilizującego i konstruktywnego środowiska kontroli, w którym wszyscy pracownicy rozumieją swoją rolę i obowiązki.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko poniesienia straty finansowej przez Grupę w sytuacji, kiedy klient lub druga strona instrumentu finansowego nie spełni obowiązków wynikających z umowy. Ryzyko kredytowe związane

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

jest przede wszystkim z należnościami z tytułu świadczonych przez Grupę usług oraz nabytymi pakietami wierzytelności.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Zarząd opracował politykę kredytową, według której każdy klient jest oceniany pod kątem wiarygodności kredytowej zanim zostaną mu zaoferowane terminy płatności oraz inne warunki umowy. Przy ocenie, o ile to możliwe, brany jest pod uwagę rating klienta dokonany przez zewnętrzne firmy, a w niektórych przypadkach referencje bankowe. Dla każdego klienta jest wyznaczony limit transakcyjny, który oznacza maksymalną kwotę transakcji, dla której nie jest wymagana aprobatą Zarządu.

Grupa regularnie monitoruje terminowość regulowania należności, a w razie opóźnień podejmowane są następujące działania:

- wysyłanie pism do klientów,
- wysyłanie wiadomości e-mail do klientów,
- przeprowadzanie rozmów telefonicznych z klientami.

Ponad 60% klientów prowadzi transakcje z Grupą co najmniej od trzech lat. Straty poniesione przez Grupę w wyniku nieotrzymania płatności dotyczą niewielu przypadków. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności stanowią głównie należności z tytułu prowizji za wierzytelności windykowane na rachunek klientów.

Narażenie Grupy na ryzyko kredytowe wynika głównie z indywidualnych cech każdego klienta. W ocenie Zarządu ryzyko kredytowe jest niskie ponieważ kontrahentami są głównie instytucje finansowe i firmy o uznanej reputacji. Największy klient Grupy generuje 2,03% (2012 r.: 1,05%) przychodów Grupy. Saldo należności od największego klienta Grupy stanowiło 1,74% łącznej kwoty należności z tytułu dostaw i usług brutto na dzień 31 grudnia 2013 r. (31.12.2012 r.: 19,15%). W związku z tym nie występuje znacząca koncentracja ryzyka kredytowego.

Grupa tworzy odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, które odpowiadają szacunkowej wartości poniesionych strat na należnościach z tytułu dostaw i usług oraz na pozostałych należnościach. Odpis obejmuje specyficzne straty związane z narażeniem na znaczące pojedyncze ryzyko.

Nabyte pakiety wierzytelności

Nabyte pakiety wierzytelności obejmują wierzytelności przeterminowane, które przed nabyciem przez Grupę podlegały niejednokrotnie procesom windykacyjnym prowadzonym przez sprzedawcę pakietu lub na zlecenie w jego imieniu. Dlatego też ryzyko kredytowe w odniesieniu do nabytych wierzytelności jest relatywnie wysokie, przy czym Grupa posiada doświadczenie oraz rozwinięte metody analityczne umożliwiające oszacowanie takiego ryzyka.

Na dzień nabycia pakietu wierzytelności Grupa ocenia ryzyko kredytowe związane z danym pakietem, które następnie zostaje odzwierciedlone w oferowanej cenie nabycia pakietu.

Z uwagi na to, że nabyte pakiety wierzytelności wyceniane są w wartości godziwej, ryzyko kredytowe związane z nabytymi pakietami wierzytelności odzwierciedlone jest w ich wycenie na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Na każdy dzień wyceny Grupa ocenia ryzyko kredytowe w oparciu o dane historyczne dotyczące wpływów z danego pakietu a także z pakietów o podobnej charakterystyce. Przy ocenie ryzyka kredytowego brane są również pod uwagę następujące parametry:

- cechy dotyczące wierzytelności:
  - saldo zadłużenia,
  - kwota kapitału,
  - udział kapitału w zadłużeniu,
  - kwota otrzymanego kredytu / łączna kwota faktur,
  - rodzaj produktu,
  - przeterminowanie (DPD),

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- czas trwania umowy,
- czas od zawarcia umowy,
- zabezpieczenie (istnienie, rodzaj, wysokość).

- cechy dotyczące dłużnika:
  - dotychczasowy poziom spłacenia kredytu / poziom spłacenia faktur,
  - czas od ostatniej wpłaty dłużnika,
  - region,
  - forma prawna dłużnika,
  - zgon lub upadłość dłużnika,
  - zatrudnienie dłużnika.

- cechy dotyczące procesowania wierzytelności przez dotychczasowego wierzyciela:
  - posiadanie poprawnych danych teleadresowych dłużnika,
  - windykacja wewnętrzna prowadzona przez dotychczasowego wierzyciela we własnym zakresie,
  - windykacja zewnętrzna – obsługa wierzytelności przez firmy zewnętrzne,
  - wystawienie Bankowego Tytułu Egzekucyjnego,
  - windykacja sądowa,
  - egzekucja komornicza.

Zmiany oceny ryzyka kredytowego wpływają na oczekiwania odnośnie przyszłych przepływów pieniężnych, które stanowią podstawę wyceny nabytych pakietów wierzytelności.

Grupa minimalizuje ryzyko wyceniając skrupulatnie pakiety wierzytelności przed zakupem, uwzględniając możliwość odzyskania zainwestowanego kapitału z kwot windykowanych i szacowane koszty konieczne do poniesienia w trakcie procesu windykacji. Pakiety nabywane są w drodze oficjalnych przetargów i ceny zakupu oferowane przez Grupę w większości tych przetargów nie różnią się istotnie od cen oferowanych przez konkurencję. Podobna wycena pakietu dokonana przez kilka wyspecjalizowanych podmiotów jednocześnie zmniejsza prawdopodobieństwo nieprawidłowej wyceny.

Ustalanie wartości rynkowej pakietu oraz maksymalnej ceny zakupu odbywa się na podstawie złożonej analizy statystyczno-ekonomicznej. Pakiet we wstępnej fazie dzielony jest na podpakiety według kryterium wielkości wierzytelności oraz rodzaju zabezpieczenia. Celem podziału jest wyselekcjonowanie wierzytelności, dla których możliwe jest zastosowanie statystycznych metod wyceny. Pozostałe podpakiety wyceniane są według indywidualnego przeglądu w procesie due diligence.

Sposób szacowania wpływów oparty jest o statystyczny model zbudowany na bazie posiadanych i precyzyjnie wybranych danych referencyjnych odpowiadających danym wycenianym. Dane referencyjne dobierane są z bazy danych zawierającej informacje o uprzednio nabytych i windykowanych przez Grupę pakietach.

Po fazie szacowania skuteczności oraz narzędzi windykacyjnych następuje zebranie wszystkich parametrów, danych porównawczych do pakietu referencyjnego, procesu windykacyjnego, krzywej skuteczności oraz ryzyka. Na tym etapie uwzględniane są również dodatkowe weryfikacje parametrów w oparciu o opinie eksperckie. Powstaje wtedy jeden dokument (biznesplan) podsumowujący założenia i wynikającą z nich projekcję przepływów pieniężnych generowanych przez pakiet oraz budowany jest model finansowy. Powstały w ten sposób biznesplan służy określeniu maksymalnego poziomu możliwej do zaoferowania ceny. Cena maksymalna ustalana jest w oparciu o oczekiwane miary efektywności inwestycji (głównie: wewnętrzna stopa zwrotu, okres zwrotu, zwrot nominalny). Oczekiwane zwroty z inwestycji zależą w znacznym stopniu od ryzyka związanego z projektem, na które istotny wpływ mają między innymi jakość danych przekazanych przez klienta do wyceny, dopasowanie danych referencyjnych, ilość oraz jakość współczynników eksperckich o charakterze zarówno makro jak i mikroekonomicznym, użytych przy określaniu prognozy przepływów pieniężnych.

Ponadto Grupa dywersyfikuje ryzyko poprzez nabywanie wierzytelności różnego rodzaju, o różnym stopniu trudności i przeterminowania.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Stosowane narzędzia windykacyjne to między innymi:

- listy windykacyjne,
- telefony windykacyjne,
- sms'y windykacyjne,
- częściowe umorzenia wierzytelności,
- pośrednictwo w zdobyciu alternatywnego źródła finansowania,
- wizyty bezpośrednie w miejscu zamieszkania lub pracy,
- czynności detektywistyczne,
- postępowania ugodowe,
- windykacja sądowa,
- egzekucja z zabezpieczeń.

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest to ryzyko wystąpienia trudności w spełnieniu przez Grupę obowiązków związanych ze zobowiązaniami finansowymi, które rozliczane są w drodze wydania środków pieniężnych lub innych aktywów finansowych. Zarządzanie płynnością przez Grupę polega na zapewnianiu, w możliwie najwyższym stopniu, aby Grupa zawsze posiadała płynność wystarczającą do regulowania wymaganych zobowiązań, zarówno w normalnej jak i kryzysowej sytuacji, bez narażania na niedopuszczalne straty lub podważenie reputacji Grupy.

Grupa minimalizuje ryzyko płynności prowadząc windykację w sposób ciągły, co zapewnia stały dopływ gotówki. Ponadto kontroluje i prowadzi działania mające na celu spełnianie warunków umów kredytowych. Zakup wierzytelności na własny rachunek pociąga za sobą konieczność dużego jednorazowego wydatku. Aby zapewnić środki finansowe Grupa wspomaga się finansowaniem zewnętrznym – kredytem bankowym bądź obligacjami.

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe polega na tym, że zmiany cen rynkowych, takich jak kursy walutowe, stopy procentowe i ceny akcji będą wpływać na wyniki Grupy lub na wartość posiadanych instrumentów finansowych. Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest utrzymanie i kontrolowanie stopnia narażenia Grupy na ryzyko rynkowe w granicach przyjętych parametrów, przy jednoczesnym dążeniu do optymalizacji stopy zwrotu.

W ocenie Zarządu ryzyko rynkowe w odniesieniu do Grupy dotyczy przede wszystkim ekspozycji na ryzyko zmiany kursu PLN/RON z uwagi na znaczne inwestycje w pakiety denominowane w RON. Inne ryzyka rynkowe odnoszą się do zmian oprocentowania zobowiązań finansowych, środków pieniężnych i ich ekwiwalentów oraz zmian stopy wolnej od ryzyka przyjętej do szacowania wartości godziwej nabytych pakietów wierzytelności. Aktywa w walucie innej niż PLN stanowiły na dzień 31 grudnia 2013 r. 32,62% aktywów ogółem natomiast zobowiązania w walucie obcej stanowiły na ten dzień 1,55% pasywów ogółem (31.12.2012 r.: odpowiednio 26,47% i 1,92%).

Grupa korzysta z instrumentów finansowych w celu zabezpieczenia przed ryzykiem zmian stóp procentowych (patrz nota 3c (ii)).

Grupa nie korzysta z instrumentów finansowych w celu zabezpieczenia przed ryzykiem zmian kursów walut. Wpłaty gotówkowe uzyskiwane w walucie obcej są reinwestowane w zakup pakietów wierzytelności w tej walucie.

Zarządzanie kapitałem

Polityka Zarządu polega na utrzymywaniu solidnej podstawy kapitałowej tak, aby zachować zaufanie inwestorów, kredytodawców oraz rynku, jak też zapewnić przyszły rozwój działalności gospodarczej. Zarząd monitoruje poziom wskaźnika zwrotu z kapitału, który jest przez Grupę definiowany jako stosunek wyniku działalności operacyjnej do kapitału własnego, z wyłączeniem udziałów niekontrolujących.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zarząd dąży do utrzymania równowagi pomiędzy wyższą stopą zwrotu możliwą do osiągnięcia przy wyższym poziomie zadłużenia i korzyściami oraz bezpieczeństwem osiąganym przy solidnym kapitale. Celem Grupy jest osiągnięcie wysokiego wskaźnika zwrotu z kapitału; w okresie sprawozdawczym od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. wskaźnik ten, liczony jako iloraz zysku netto za okres sprawozdawczy oraz kapitału własnego pomniejszonego o zysk netto, wyniósł 30,8% (2012 r.: 34,3%). Dla porównania, średnioważona stopa kosztów odsetek od oprocentowanego zadłużenia (z wyłączeniem zobowiązań z założoną stopą procentową) wynosiła 6,91% (2012 r.: 9,06%).

Stopa zadłużenia Grupy, liczona jako relacja sumy zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, wyemitowanych obligacji oraz zobowiązań z tytułu podpisanych umów leasingu finansowego do kapitału własnego ogółem, wynosiła 1,65 na dzień 31 grudnia 2013 r. (31.12.2012 r.: 1,9).

W okresie sprawozdawczym od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. nie było zmian w podejściu Grupy do zarządzania kapitałem.

Zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych, kapitał zakładowy Jednostki Dominującej musi wynosić nie mniej niż 100 tys. zł. Jednostka Dominująca jest zobowiązana do przeznaczania co najmniej 8% zysku na zwiększenie kapitału rezerwowego służącego pokryciu przyszłych strat. Kapitał ten tworzy się dopóki nie osiągnie on co najmniej 1/3 kapitału zakładowego.

6. Segmenty sprawozdawcze oraz informacje o obszarach geograficznych

Informacje o segmentach sprawozdawczych

Grupa wyodrębnia przedstawione poniżej podstawowe segmenty sprawozdawcze. Nie rzadziej niż raz na kwartał Prezes Zarządu Jednostki Dominującej dokonuje przeglądu wewnętrznych raportów kierownictwa każdej wyodrębnionej działalności gospodarczej. Działalność operacyjna poszczególnych segmentów sprawozdawczych Grupy jest następująca:

- Pakiety nabyte: windykacja zakupionych pakietów wierzytelności;
- Pakiety zlecone: windykacja pakietów prowadzona na zlecenie, w imieniu klienta;
- Pozostałe: pośrednictwo finansowe, udzielanie pożyczek, udostępnianie informacji gospodarczych.

Informacje odnośnie wyników każdego segmentu sprawozdawczego przedstawiono poniżej. Podstawową miarą efektywności każdego segmentu sprawozdawczego jest marża pośrednia, która została podana w wewnętrznych raportach kierownictwa analizowanych przez Prezesa Zarządu Jednostki Dominującej. Marża pośrednia segmentu wykorzystywana jest do pomiaru jego efektywności, gdyż kierownictwo jest przekonane, że taka informacja jest najbardziej odpowiednia dla oceny wyniku danego segmentu w porównaniu do innych jednostek działających w tej branży.

Działalność operacyjna skupiona jest na kilku obszarach geograficznych – w Polsce, Rumunii, Czechach oraz na Słowacji.

Ze względu na miejsce prowadzenia działalności wyróżniono trzy główne obszary geograficzne:

- Polska
- Rumunia
- Pozostałe rynki zagraniczne

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Informacje o segmentach sprawozdawczych

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Przychody	405 611	342 992
Nabyte pakiety wierzytelności	355 733	302 996
Usługi windykacyjne	39 933	32 883
Pozostałe produkty	9 945	7 113
Koszty bezpośrednie i pośrednie	(182 757)	(148 882)
Nabyte pakiety wierzytelności	(153 384)	(122 176)
Usługi windykacyjne	(21 236)	(20 515)
Pozostałe produkty	(8 137)	(6 191)
Marża pośrednia	222 854	194 110
Nabyte pakiety wierzytelności	202 349	180 820
Usługi windykacyjne	18 697	12 368
Pozostałe produkty	1 808	922
Koszty ogólne	(60 437)	(50 258)
Amortyzacja	(9 329)	(7 335)
Pozostałe przychody operacyjne	3 482	2 091
Pozostałe koszty operacyjne (nieprzypisane)	(3 625)	(1 936)
Przychody/koszty finansowe	(54 458)	(51 579)
Zysk brutto	98 487	85 094
Podatek dochodowy	(733)	(3 900)
Zysk netto	<u>97 754</u>	<u>81 194</u>

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Informacje o obszarach geograficznych

W przypadku prezentowania informacji w podziale na obszary geograficzne, przychód obszaru jest oparty na geograficznym rozmieszczeniu oddziałów windykacyjnych.

Przychody w podziale na obszary geograficzne:

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Przychody	405 611	342 993
Polska	223 475	240 099
Rumunia	180 019	85 103
Pozostałe rynki zagraniczne	2 117	17 790

Aktywa trwałe

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2013	31.12.2012
Polska	24 943	22 886
Rumunia	5 616	2 539
Pozostałe rynki zagraniczne	952	454
	31 511	25 879

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

7. Przychody

w tysiącach złotych

	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Przychody z windykacji nabytych pakietów wierzytelności	355 733	302 996
Przychody z usług windykacyjnych	39 933	32 883
Przychody z pozostałych usług	9 945	7 113
	405 611	342 992

Na przychody z windykacji nabytych pakietów wierzytelności składają się:

w tysiącach złotych

	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Przychody odsetkowe skorygowane o wpłaty rzeczywiste	368 978	298 299
Aktualizacja wyceny pakietów wierzytelności	(13 245)	4 697
	355 733	302 996

Aktualizacja wyceny pakietów wierzytelności

w tysiącach złotych

	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Weryfikacja prognozy wpływów	(27 604)	5 192
Zmiana wynikająca ze zmiany stopy dyskontowej	14 359	(495)
	(13 245)	4 697

Aktualizacja wyceny pakietów wierzytelności dotyczy zmiany wartości godziwej aktywów finansowych, wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w momencie początkowego ujęcia.

Aktualizacja prognozy wpływów oparta jest przede wszystkim o analizy:

- zachowań osób zadłużonych oraz skuteczności stosowanych narzędzi windykacyjnych,
- zmian kursów walut wobec PLN (dla pakietów wierzytelności niewycenianych w walucie funkcjonalnej).

Zgodnie z przyjętymi przez Grupę zasadami rachunkowości przychody i zyski z tytułu instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy prezentowane są w przychodach operacyjnych jako przychody z windykacji nabytych pakietów.

Na przychody z usług windykacyjnych składają się prowizje, które wynoszą od 2% do 49% windykowanych kwot. Wysokość prowizji zależy od przeterminowania sprawy oraz ewentualnej wcześniejszej windykacji. Główny klient Grupy generuje 20,61% przychodów z windykacji pakietów zleconych (2012 r.: 10,9%).

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

8. Pozostałe przychody operacyjne

w tysiącach złotych

	<i>Nota</i>	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Spisanie niezidentyfikowanych przedawnionych wpłat		-	832
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość należności	27	2	24
Zwrot odszkodowań z tytułu szkód komunikacyjnych		654	361
Zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych		99	259
Refakturowane koszty usług i opłat sądowych		842	232
Spisanie zobowiązań		1 794	-
Pozostałe		91	383
		3 482	2 091

9. Pozostałe koszty operacyjne

w tysiącach złotych

	<i>Nota</i>	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Opłaty sądowe		(40 082)	(40 686)
Reklama		(8 005)	(5 381)
Zużycie materiałów i energii		(9 326)	(6 677)
Podatki i opłaty		(15 797)	(10 743)
Odpisy aktualizujące wartość należności	27	(337)	(180)
Szkolenie pracowników		(1 252)	(924)
Podróże służbowe		(2 081)	(1 034)
Koszty reprezentacji		(747)	(146)
Ubezpieczenia samochodów		(982)	(639)
Straty z tytułu szkód komunikacyjnych		(665)	(397)
Ubezpieczenia majątkowe		(1 419)	(91)
Pozostałe		(1 237)	(101)
		(81 930)	(66 999)

10. Koszty wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych

w tysiącach złotych

	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Wynagrodzenia	(92 299)	(68 975)
Ubezpieczenia społeczne pozostałe	(8 796)	(6 703)
Ubezpieczenia emerytalne i rentowe (programy określonych składek)	(11 659)	(8 885)
Składka na PFRON	(1 120)	(904)
Koszt programu opcji rozliczany w instrumentach kapitałowych	(2 578)	(2 346)
	(116 452)	(87 813)

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

11. Przychody i koszty finansowe

Ujęte jako zysk lub strata bieżącego okresu

w tysiącach złotych

	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Przychody z tytułu odsetek od lokat bankowych	428	1 232
	<u>428</u>	<u>1 232</u>
Koszty z tytułu odsetek dotyczących zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	(48 959)	(49 844)
Różnice kursowe netto	(5 927)	(2 967)
	<u>(54 886)</u>	<u>(52 811)</u>
Koszty finansowe netto ujęte w zysku lub stracie	(54 458)	(51 579)

W ramach powyższych przychodów i kosztów finansowych ujęta jest następująca wartość przychodów i kosztów odsetkowych dotyczących aktywów (zobowiązań) innych niż wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy:

w tysiącach złotych

	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Przychody ogółem z tytułu odsetek z aktywów finansowych	428	1 232
Koszty ogółem z tytułu odsetek od zobowiązań finansowych	(48 959)	(49 844)

Ujęte w innych całkowitych dochodach

w tysiącach złotych

	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Różnice kursowe z przeszacowania jednostek działających za granicą	(3 952)	(4 104)
Przypadające na:		
Akcjonariuszy jednostki dominującej	(3 952)	(4 104)
Koszt finansowy rozpoznany bezpośrednio w innych całkowitych dochodach	<u>(3 952)</u>	<u>(4 104)</u>

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

12. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy wykazany w zysku lub stracie za dany okres

<i>w tysiącach złotych</i>	<i>Nota</i>	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Podatek dochodowy (część bieżąca)			
Podatek dochodowy za okres sprawozdawczy		(1 551)	(3 666)
Podatek dochodowy (część odroczone)			
Powstanie/odwrócenie różnic przejściowych	17	818	(234)
		<u>(733)</u>	<u>(3 900)</u>

Uzgodnienie efektywnej stopy podatkowej

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Zysk netto za okres sprawozdawczy	97 754	81 194
Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z zysków lub strat	(733)	(3 900)
Zysk przed opodatkowaniem za okres sprawozdawczy dla stawki podatkowej 19%	99 363	89 136
Zysk przed opodatkowaniem za okres sprawozdawczy dla stawki podatkowej 16%	719	(556)
Strata przed opodatkowaniem za okres sprawozdawczy dla stawki podatkowej 19%	(1 595)	(3 486)
Podatek obliczony w oparciu o obowiązującą w Polsce stawkę podatkową (19%)	(12 722)	(16 936)
Podatek obliczony w oparciu o obowiązującą w Rumunii stawkę podatkową (16%)	115	89
Podatek obliczony w oparciu o obowiązującą w Czechach stawkę podatkową (19%)	303	662
Wpływ kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	(26 766)	(18 669)
Wpływ przychodów zwolnionych z opodatkowania	38 337	30 810
Zmiana różnic przejściowych nie ujętych w odroczonym podatku dochodowym	-	144
	<u>(733)</u>	<u>(3 900)</u>

Efektywna stopa podatkowa odbiega od obowiązujących stawek podatkowych z uwagi na fakt, że konsolidacją są objęte jednostki, których działalność nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym (fundusze inwestycyjne zamknięte) lub jest preferencyjnie opodatkowana (jednostka zależna w Luksemburgu).

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

13. Rzeczowe aktywa trwałe

w tysiącach złotych

Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych

Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2012 r.

Nabycie

Sprzedaż / Likwidacja

Przeniesienie środków trwałych w budowie

Wpływ zmiany kursu wymiany walut

Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2012 r.

	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2012 r.	1 940	10 743	9 607	1 505	867	24 662
Nabycie	60	3 107	4 056	395	15	7 633
Sprzedaż / Likwidacja	-	(201)	(727)	(31)	-	(959)
Przeniesienie środków trwałych w budowie		867			(867)	
Wpływ zmiany kursu wymiany walut	(55)	(152)	(88)	(78)	-	(373)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2012 r.	1 945	14 364	12 848	1 791	15	30 963

Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2013 r.

Nabycie

Sprzedaż / Likwidacja

Przeniesienie środków trwałych w budowie

Wpływ zmiany kursu wymiany walut

Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2013 r.

	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2013 r.	1 945	14 364	12 848	1 791	15	30 963
Nabycie	17	1 529	7 239	609	82	9 476
Sprzedaż / Likwidacja	-	(408)	(1 448)	(11)	-	(1 867)
Przeniesienie środków trwałych w budowie	-	15	-	-	(15)	-
Wpływ zmiany kursu wymiany walut	(4)	(20)	(7)	(15)	-	(46)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2013 r.	1 958	15 480	18 632	2 374	82	38 526

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

w tysiącach złotych

	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Ogółem
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości						
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2012 r.	(477)	(5 537)	(3 657)	(665)	-	(10 336)
Amortyzacja	(535)	(1 956)	(1 903)	(329)	-	(4 723)
Zmniejszenia w wyniku sprzedaży / likwidacji	-	201	675	2	-	878
Wpływ zmiany kursu wymiany walut	30	330	39	28	-	427
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2012 r.	(982)	(6 962)	(4 846)	(964)	-	(13 754)

w tysiącach złotych

	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2013 r.	(982)	(6 962)	(4 846)	(964)	-	(13 754)
Amortyzacja	(464)	(2 497)	(2 710)	(364)	-	(6 035)
Zmniejszenia w wyniku sprzedaży / likwidacji	-	331	1 040	7	-	1 378
Wpływ zmiany kursu wymiany walut	(3)	(14)	(4)	(15)	-	(36)
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2013 r.	(1 449)	(9 142)	(6 520)	(1 336)	-	(18 447)

w tysiącach złotych

	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto						
Na dzień 1 stycznia 2012 r.	1 463	5 206	5 950	840	867	14 326
Na dzień 31 grudnia 2012 r.	963	7 402	8 002	827	15	17 209
Na dzień 1 stycznia 2013 r.	963	7 402	8 002	827	15	17 209
Na dzień 31 grudnia 2013 r.	509	6 338	12 112	1 038	82	20 079

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Rzeczowe aktywa trwale w leasingu

Grupa w ramach leasingu finansowego użytkuje samochody osobowe i ciężarowe o wartości księgowej netto na dzień 31 grudnia 2013 r. i na dzień 31 grudnia 2012 r. odpowiednio 11.320 tys. zł oraz 7.266,0 tys. zł. Wymienione rzeczowe aktywa trwale stanowią jednocześnie zabezpieczenie zobowiązań z tytułu leasingu (patrz nota 23).

Rzeczowe aktywa trwale w budowie

W 2013 r. Grupa poniosła koszty związane zakupem sprzętu teleinformatycznego i telekomunikacyjnego nie oddanego do użytkowania na dzień 31 grudnia 2013 r. Wartość rzeczowych aktywów trwałych w budowie na dzień 31 grudnia 2013 r. i na dzień 31 grudnia 2012 r. wyniosła odpowiednio 82 tys. zł oraz 15 tys. zł.

14. Inne wartości niematerialne

w tysiącach złotych

	Oprogramowanie komputerowe, koncesje, licencje	Pozostałe	Ogółem
Wartość brutto wartości niematerialnych			
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2012 r.	11 641	369	12 010
Wytworzenie we własnym zakresie	2 309	-	2 309
Pozostałe zwiększenia	1 390	-	1 390
Zmniejszenia	(244)	-	(244)
Wpływ zmian kursu wymiany walut	(24)	-	(24)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2012 r.	15 072	369	15 441
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2013 r.	15 072	369	15 441
Wytworzenie we własnym zakresie	4 893	-	4 893
Pozostałe zwiększenia	1 186	-	1 186
Zmniejszenia	(165)	-	(165)
Wpływ zmian kursu wymiany walut	(10)	-	(10)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2013 r.	20 976	369	21 345

w tysiącach złotych

	Oprogramowanie komputerowe, koncesje, licencje	Pozostałe	Ogółem
Umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości			
Umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2012 r.	(5 084)	(275)	(5 359)
Amortyzacja	(2 565)	(47)	(2 612)
Zmniejszenia	103	-	103
Wpływ zmian kursu wymiany walut	73	-	73
Umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2012 r.	(7 473)	(322)	(7 795)
Umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2013 r.	(7 473)	(322)	(7 795)
Amortyzacja	(3 247)	(47)	(3 294)
Wpływ zmian kursu wymiany walut	1	-	1
Zmniejszenia	151	-	151
Umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2013 r.	(10 568)	(369)	(10 937)

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

w tysiącach złotych

	Oprogramowanie komputerowe, koncesje, licencje		Ogółem
		Pozostałe	
Wartość netto			
Na dzień 1 stycznia 2012 r.			
Na dzień 31 grudnia 2012 r.	6 557	94	6 651
	7 599	47	7 646
Na dzień 1 stycznia 2013 r.			
Na dzień 31 grudnia 2013 r.	7 599	47	7 646
	10 408	-	10 408

15. Wartość firmy

w tysiącach złotych

	Rejestr		Ogółem
	Kancelaria Dłużników ERIF		
	Prawna RAVEN	BIG S.A.	
Wartość brutto			
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2012.	299	725	1 024
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2012 r.	299	725	1 024
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2013 r.	299	725	1 024
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2013 r.	299	725	1 024
Wartość netto			
Na dzień 1 stycznia 2012 r.	299	725	1 024
Na dzień 31 grudnia 2012 r.	299	725	1 024
Na dzień 1 stycznia 2013 r.	299	725	1 024
Na dzień 31 grudnia 2013 r.	299	725	1 024

Weryfikacja utraty wartości ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne zawierających wartość firmy

Dla celów weryfikacji utraty wartości, wartość firmy została przyporządkowana do działów operacyjnych Grupy, będących najmniejszymi jednostkami (nie większymi niż segmenty operacyjne Grupy opisane w nocie 6), na poziomie których wartość firmy jest monitorowana dla wewnętrznych celów zarządczych.

Wartość odzyskiwalna wartości firmy dla wymienionych powyżej ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne oparta jest na oszacowaniu wartości użytkowej. Wartość użytkowa to szacunkowa bieżąca wartość przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez te ośrodki.

Główne wartości przyjęte do oszacowania odzwierciedlają oczekiwania Zarządu co do przyszłości branży windykatyjnej i są oparte zarówno o źródła zewnętrzne jak i opracowania wewnętrzne (dane historyczne).

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

16. Inwestycje

w tysiącach złotych

Inwestycje

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez

wynik finansowy

Udzielone pożyczki

	31.12.2013	31.12.2012
	1 053 913	873 497
	9 928	6 515
	1 063 841	880 012

W 2010 r. Grupa rozpoczęła udzielanie pożyczek osobom fizycznym nieprowadzącym działalności gospodarczej. Wartość jednej pożyczki nie przekracza 2,5 tys. zł, a okres kredytowania wynosi od 3 do 15 miesięcy przy stałym oprocentowaniu. Średnie oprocentowanie pożyczek wynosi 16%. Dodatkowe przychody obejmują prowizje, opłaty przygotowawcze oraz prowizje ubezpieczeniowe.

Do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy należą nabyte pakiety wierzytelności. Nabyte pakiety byłyby klasyfikowane jako pożyczki i należności, gdyby Grupa nie zdecydowała o klasyfikacji tych pakietów do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zasady wyceny nabytych pakietów wierzytelności opisano w nocie 3(c)(i). Nabyte pakiety wierzytelności dzielą się na następujące najważniejsze kategorie:

w tysiącach złotych

Zakupione pakiety wierzytelności

Kredyty bankowe, w tym:

- kredyty konsumenckie

- kredyty samochodowe

- kredyty hipoteczne

Rachunki za usługi telekomunikacyjne

Pożyczki gotówkowe (niebankowe)

Pakiety mieszane

	31.12.2013	31.12.2012
	998 927	810 764
	972 308	809 641
	5 268	871
	21 351	252
	31 720	43 630
	1 704	346
	21 562	18 757
	1 053 913	873 497

Przy wycenie pakietów wierzytelności przyjęto poniższe założenia:

	31.12.2013	31.12.2012
Stopa dyskontowa		
- wolna od ryzyka*	0,733%-4,00%	4,47%-6,24%
- premia za ryzyko **	6,25% - 335,27%	6,25%-416,34%
Okres, za który oszacowano wpływy	styczeń 2014- grudzień 2023	styczeń 2013 - grudzień 2022
Wartość nominalna zakładanych przyszłych wpływów	2 105 311	1 701 013

* w zależności od rynku

** dotyczy 99% wartości godziwej

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zakładany harmonogram wpływów z pakietów wierzytelności (wartość nominalna):

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2013	31.12.2012
Okres		
Do 6 miesięcy	276 177	243 428
Od 6 do 12 miesięcy	259 638	239 631
Od 1 do 2 lat	474 542	424 971
Od 2 do 5 lat	826 772	597 289
Powyżej 5 lat	268 181	195 694
	2 105 310	1 701 013

Część pakietów wierzytelności jest zabezpieczona wpisem do hipoteki (pakiety kredytów hipotecznych) lub zastawem rejestrowym (pakiety kredytów samochodowych). Wartość posiadanych przez Grupę zabezpieczeń jest trudna do oszacowania i waha się w zależności od konkretnej sprawy.

Grupa na koniec każdego kwartału dokonuje aktualizacji, o ile jest to zasadne, następujących parametrów stanowiących podstawę szacowania oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych:

- stopa wolna od ryzyka – wzrost stopy wolnej od ryzyka wpływa na zmniejszenie wartości godziwej,
- premia za ryzyko,
- okres, za który oszacowano przepływy pieniężne – wydłużenie tego okresu powoduje zmniejszenie wartości godziwej pakietów wierzytelności,
- wartość oczekiwanych, przyszłych przepływów w oparciu o dostępne aktualne informacje oraz aktualnie wykorzystywane narzędzia windykacji – wzrost wartości oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych powoduje wzrost wartości godziwej.

Ekspozycja Grupy na ryzyka kredytowe, walutowe i stopy procentowej w odniesieniu do inwestycji oraz odpisy aktualizujące wartość udzielonych pożyczek opisane zostały w nocie 27.

Zmiany wartości księgowej netto nabytych pakietów wierzytelności kształtowały się następująco:

<i>w tysiącach złotych</i>	
Wartość nabytych pakietów wierzytelności na dzień 1.01.2012	718 706
Zakup pakietów	309 269
Korekta ceny nabycia z tytułu dyskonta	(793)
Wpłaty od osób zadłużonych	(451 329)
Wzrost/(spadek) zobowiązań wobec osób zadłużonych z tytułu nadpłat	1 097
Przychody z windykacji pakietów nabytych (odsetki oraz aktualizacja)	302 996
Różnice z przeliczenia wartości godziwej (*)	(6 449)
Wartość nabytych pakietów wierzytelności na dzień 31.12.2012	873 497
Wartość nabytych pakietów wierzytelności na dzień 01.01.2013	873 497
Zakup pakietów	367 188
Korekta ceny nabycia z tytułu dyskonta	(465)
Wpłaty od osób zadłużonych	(537 727)
Wzrost/(spadek) zobowiązań wobec osób zadłużonych z tytułu nadpłat	(2 001)
Wycena programu lojalnościowego	612
Przychody z windykacji pakietów nabytych (odsetki oraz aktualizacja)	355 733
Różnice z przeliczenia wartości godziwej (*)	(2 924)
Wartość nabytych pakietów wierzytelności na dzień 31.12.2013	1 053 913

(*) dotyczy pakietów posiadanych przez jednostki zależne, dla których walutą funkcjonalną są waluty inne niż PLN.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

17. Podatek odroczony

Aktywa oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego zostały ujęte w odniesieniu do poniższych pozycji aktywów i zobowiązań:

w tysiącach złotych

	Aktywa		Rezerwy		Wartość netto	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
Rzeczowe aktywa trwałe	1 649	-	(1 621)	(1 463)	28	(1 463)
Wartości niematerialne	-	-	(1 351)	(1 106)	(1 351)	(1 106)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	634	-	-	-	634	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	-	-	(380)	(311)	(380)	(311)
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	2 429	2 046	-	-	2 429	2 046
Rezerwy i zobowiązania	638	1 992	-	-	638	1 992
Pozostałe	423	321	-	-	423	321
Straty podatkowe podlegające odliczeniu w przyszłych okresach	-	124	-	-	-	124
Aktywa / rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5 773	4 483	(3 352)	(2 880)	2 421	1 603
Kompensata	(3 352)	(2 880)	3 352	2 880	-	-
Aktywa / rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	2 421	1 603	-	-	2 421	1 603

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zmiana różnic przejściowych w okresie

w tysiącach złotych

	Zmiana różnic przejściowych ujęta jako zysk lub strata		Zmiana różnic przejściowych ujęta jako zysk lub strata		
	Stan na 01.01.2012	bieżącego okresu	Stan na 31.12.2012	Stan na 01.01.2013	Stan na 31.12.2013
				bieżącego okresu	
Rzeczowe aktywa trwałe	(1 113)	(350)	(1 463)	(1 463)	28
Wartości niematerialne	(907)	(199)	(1 106)	(1 106)	(1 351)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(144)	144	-	-	-
Udzielone pożyczki podmiotom pozostałym	-	-	-	-	634
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(72)	(239)	(311)	(311)	(380)
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	2 182	(136)	2 046	2 046	2 429
Rezerwy i zobowiązania	1 199	793	1 992	1 992	638
Pozostałe	55	266	321	321	423
Straty podatkowe podlegające odliczeniu w przyszłych okresach	637	(513)	124	124	-
	1 837	(234)	1 603	1 603	2 421

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Polska

Strata podatkowa za rok obrotowy może zostać rozliczona przez okres 5 lat począwszy od roku następującego po roku, w którym została poniesiona. Zgodnie z polskimi przepisami podatkowymi do 50% straty może zostać rozliczone w każdym z tych 5 lat.

Straty podatkowe i okresy, w których mogą zostać rozliczone kształtują się następująco:

<i>w tysiącach złotych</i>	Data przedawnienia się straty	31.12.2013	31.12.2012
Strata podatkowa z 2008 r.	31 grudnia 2013 r.	-	316
Strata podatkowa z 2011 r.	31 grudnia 2016 r.	93	119
Strata podatkowa z 2012 r.	31 grudnia 2017 r.	361	203
Strata podatkowa z 2013 r.	31 grudnia 2018 r.	1 032	-
		1 486	638
Obowiązująca stawka podatkowa		19%	19%
Potencjalna korzyść z tytułu strat podatkowych		282	121

Aktywa z tyt. podatku odroczonego o wartości 282 tys. zł (31.12.2012 r.: 121 tys. zł) nie zostały ujęte w kalkulacji podatku odroczonego z uwagi na istniejącą niepewność odnośnie ich wykorzystania.

Rumunia

Do 2009 roku strata podatkowa mogła być rozliczana przez okres 5 lat począwszy od roku następującego po roku, w którym została poniesiona. Od 2009 roku okres, w jakim można rozliczyć stratę podatkową został przedłużony do 7 lat. Spółka KRUK Romania S.r.l. nie posiadała na 31 grudnia 2013 r. oraz 31 grudnia 2012 r. nierozliczonych strat podatkowych.

Czechy

Spółka KRUK Česká a Slovenská republika s.r.o. może rozliczyć stratę podatkową przez okres 5 lat począwszy od roku następującego po roku, w którym została poniesiona. W roku 2013 spółka KRUK Česká a Slovenská republika s.r.o. poniosła stratę podatkową w wysokości 8 394 tys. zł (31.12.2012 r.: 9 210 tys. zł).

Straty podatkowe i okresy, w których mogą zostać rozliczone kształtują się następująco:

<i>w tysiącach złotych</i>	Data przedawnienia się straty	31.12.2013	31.12.2012
Strata podatkowa z 2011 r.	31 grudnia 2016 r.	1 244	1 244
Strata podatkowa z 2012 r.	31 grudnia 2017 r.	9 210	9 210
Strata podatkowa z 2013 r.	31 grudnia 2018 r.	8 394	-
		18 848	10 454
Obowiązująca stawka podatkowa		19%	19%
Potencjalna korzyść z tytułu strat podatkowych		3 581	1 986

Aktywa z tyt. podatku odroczonego o wartości 3 581 tys. zł (31.12.2012 r.: 1 986 tys. zł) nie zostały ujęte w kalkulacji podatku odroczonego z uwagi na istniejącą niepewność odnośnie ich wykorzystania.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego zostały rozpoznane przy założonej stopie podatkowej 19% dla różnic przejściowych i strat podatkowych wygenerowanych przez jednostki z siedzibą w Polsce, 16% dla różnic przejściowych i strat wygenerowanych przez jednostkę z siedzibą w Rumunii oraz 19% dla różnic

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

przejściowych i strat wygenerowanych przez jednostkę z siedzibą w Czechach. Są to stopy podatkowe obowiązujące na koniec okresów sprawozdawczych.

18. Zapasy

w tysiącach złotych

	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Materiały	462	595
Zaliczki na poczet dostaw	67	284
	<u>529</u>	<u>879</u>

W okresie sprawozdawczym kończącym się 31 grudnia 2013 r. Grupa nie dokonała odpisów aktualizujących wartość zapasów.

19. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

w tysiącach złotych

	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Należności z tytułu dostaw i usług	9 045	12 019
Należności z tytułu podatków innych niż podatek dochodowy	7 379	4 080
Pozostałe należności	10 389	1 080
	<u>26 813</u>	<u>17 179</u>

Ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe i ryzyko walutowe oraz odpisy aktualizujące wartość należności przedstawione są w nocie 27.

20. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

w tysiącach złotych

	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Środki pieniężne w kasie	45	50
Środki pieniężne na rachunkach bieżących	35 213	42 679
	<u>35 258</u>	<u>42 729</u>
Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	15	267

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania stanowią środki przeznaczone do przekazania klientom z tytułu zwindykowanych wierzytelności z pakietów zleconych oraz środki zgromadzone w ramach Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Ekspozycja Grupy na ryzyko stopy procentowej oraz analiza wrażliwości dla finansowych aktywów i zobowiązań, jest przedstawiona w nocie 27.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

21. Kapitał własny

Kapitał zakładowy

	Akcje zwykłe	
	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
<i>w tysiącach akcji</i>		
Ilość akcji na 1 stycznia	16 900	16 900
Emisja akcji	59	-
Ilość akcji na koniec okresu (w pełni opłacone)	16 959	16 900
<i>w złotych</i>		
Wartość nominalna 1 akcji	1,00	1,00
Wartość nominalna kapitału zakładowego na 1 stycznia	16 900	16 900
Wartość nominalna na 31 grudnia	16 959	16 900

Struktura własności kapitału zakładowego jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2013 r.

Akcjonariusz	Ilość akcji	Wartość nominalna akcji (w tysiącach)	
		złotych	udział (%)
Piotr Krupa	2 213 928	2 214	13,05%
Aviva OFE	1 932 184	1 932	11,39%
ING PTE (*)	1 835 643	1 836	10,82%
Amplico OFE (**)	1 310 000	1 310	7,72%
Generali OFE	1 575 000	1 575	9,29%
Pozostali członkowie Zarządu	255 570	256	1,51%
Pozostali Akcjonariusze	7 836 770	7 836	46,22%
	16 959 095	16 959	100%

(*) Łączny stan posiadania przez ING OFE oraz ING DFE zarządzane przez ING PTE S.A.

(**) Łączny stan posiadania przez Amplico OFE oraz Amplico DFE zarządzane przez Amplico PTE S.A.

Emisja akcji własnych

Na dzień 31 grudnia 2013 r. zarejestrowany kapitał zakładowy składał się z 16.959 tys. akcji zwykłych (31.12.2012 r.: 16.900 tys.). Wartość nominalna jednej akcji wynosiła 1 zł (31.12.2012 r.: 1 zł).

W 2013 r. miały miejsce emisje akcji związane z realizacją programu płatności w formie akcji własnych.

W dniu 10 lipca 2013 r. Zarząd Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. na podstawie uchwały nr 534/13 z dnia 10 lipca 2013 r. postanowił zarejestrować w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych 27.896 akcji zwykłych na okaziciela serii E KRUK S.A. o wartości nominalnej 1,00 zł każda emitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego na podstawie Uchwały nr 1/2011 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia KRUK S.A. z dnia 30 marca 2011 r. oraz oznaczyć je kodem PLKRRK0000010 pod warunkiem podjęcia przez spółkę prowadzącą rynek regulowany decyzji o wprowadzeniu tych akcji do obrotu na tym samym rynku regulowanym, na którym zostały wprowadzone inne akcje Jednostki Dominującej oznaczone kodem PLKRRK0000010.

W dniu 13 grudnia 2013 r. Zarząd Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. na podstawie uchwały nr 927/13 z dnia 13 grudnia 2013 r. postanowił zarejestrować w Krajowym Depozycie Papierów

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Wartościowych 30.859 akcji zwykłych na okaziciela serii E KRUK S.A. o wartości nominalnej 1,00 zł każda emitowanych w ramach warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego na podstawie Uchwały nr 1/2011 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia KRUK S.A. z dnia 30 marca 2011 r. oraz oznaczyć je kodem PLKRK0000010 pod warunkiem podjęcia przez spółkę prowadzącą rynek regulowany decyzji o wprowadzeniu tych akcji do obrotu na tym samym rynku regulowanym, na którym zostały wprowadzone inne akcje Jednostki Dominującej oznaczone kodem PLKRK0000010.

Posiadacze akcji zwykłych są uprawnieni do otrzymywania uchwalonych dywidend oraz mają prawo do jednego głosu na akcję podczas Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej.

Pozostałe kapitały rezerwowe

Pozostałe kapitały rezerwowe powstają na skutek uchwały Walnego Zgromadzenia Jednostki Dominującej, które jest upoważnione do decydowania o ich przeznaczeniu. Ponadto kapitały rezerwowe tworzone są również na skutek przyznania pracownikom świadczeń wynikających z płatności w formie akcji oraz z tytułu wyceny pochodnych instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne.

Płatności w formie akcji własnych

W roku 2011 ustanowiono program płatności w formie akcji własnych polegający na przyznaniu uprawnień do nabycia akcji po ustalonej cenie (Program Opcji). Całkowity koszt Programu Opcji ujęty w zysku za rok 2011, 2012 oraz 2013 wyniósł odpowiednio 890 tys. złotych, 2 346 tys. złotych oraz 2 578 tys. złotych. O tę samą wartość zwiększyły się pozostałe kapitały rezerwowe Grupy.

Program motywacyjny funkcjonujący w Grupie skierowany jest do Członków Zarządu KRUK S.A. („Spółka”) (z wyjątkiem Prezesa Zarządu), kluczowych członków kadry menedżerskiej Spółki oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

Zasady funkcjonowania Programu Opcji w latach 2011-2014 zostały przyjęte uchwałami Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia KRUK S.A. W ramach tego programu, osoby uprawnione uzyskują możliwość nabycia akcji Spółki na preferencyjnych warunkach określonych w uchwale oraz w Regulaminie Programu Opcji. Warunkiem nabycia uprawnień jest pozostawanie ze Spółką lub jednostką zależną w stosunku pracy lub innym stosunku prawnym świadczenia usług przez okres min. 12 miesięcy w roku kalendarzowym poprzedzającym rok złożenia oferty nabycia/objęcia warrantów subskrypcyjnych.

W związku z realizacją Programu Opcji Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy uchwaliło warunkowe podwyższenie kapitału zakładowego Spółki o nie więcej niż 845 016,00 zł w drodze emisji nie więcej niż 845 016 akcji zwykłych na okaziciela serii E. Celem warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego jest przyznanie praw do objęcia akcji serii E posiadaczom warrantów subskrypcyjnych, które mogą być wyemitowane w ramach Programu Opcji. W celu realizacji Programu Spółka może również skupić akcje uprzednio wyemitowane (bez dokonania nowej emisji) i zaoferować je posiadaczom warrantów subskrypcyjnych na takich samych warunkach jak w przypadku akcji serii E. Posiadacze warrantów subskrypcyjnych będą uprawnieni do wykonania wynikających z warrantów praw do objęcia akcji serii E po cenie emisyjnej stanowiącej równowartość ceny emisyjnej akcji Spółki z pierwszej oferty publicznej (39,70 zł za akcję) nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od daty objęcia warrantów subskrypcyjnych oraz nie później niż do dnia 30.06.2016 r.

Warranty mają zostać wyemitowane w czterech transzach, po jednej za każdy rok z kolejnych lat okresu referencyjnego, tj. za lata obrotowe 2012-2014.

Warunkiem zaoferowania przez Radę Nadzorczą warrantów za dany rok obrotowy jest osiągnięcie określonego poziomu łącznie dwóch wskaźników finansowych – zysk na akcję oraz EBITDA lub zwrot z kapitału własnego wg następujących kryteriów:

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- Wzrost zysku na akcję w roku obrotowym poprzedzającym rok zaferowania warrantów subskrypcyjnych danej Transzy o min 17,5%;
- Wzrost EBITDA w roku obrotowym poprzedzającym rok zaferowania warrantów subskrypcyjnych danej Transzy o min 17,5%;
- Zwrot z kapitału własnego w roku obrotowym poprzedzającym rok zaferowania warrantów subskrypcyjnych danej Transzy wyniesie min 20%.

W razie niezaferowania warrantów w danym roku wobec niespełnienia wyżej opisanych kryteriów, warrandy za ten rok obrotowy mogą być przyznane razem z Transzą za kolejny rok obrotowy.

Uchwałą z dnia 10 października 2011 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki wydzieliło z zysków lat ubiegłych kwotę 40.000 tys. zł i przeznaczyło na kapitał rezerwowy. Kapitał rezerwowy utworzony został w celu nabycia akcji własnych dla celów realizacji Programu Opcji.

W roku 2012, zgodnie z postanowieniami Uchwały Rady Nadzorczej KRUK S.A. Nr 45/2012 z dnia 20 lipca 2012 r., wydanej na podstawie obowiązującego w Spółce Programu Motywacyjnego na lata 2011-2014 dla kluczowych członków kadry menedżerskiej Spółki oraz spółek wchodzących w skład grupy kapitałowej, przyjętego Uchwałą Nr 1/2011 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia KRUK S.A. z dnia 30.03.2011 r., Spółka wyemitowała w ramach I Transzy 189 769 warrantów subskrypcyjnych, oferując je do objęcia Osobom Uprawnionym wskazanym w Załączniku nr 1 do ww. Uchwały Rady Nadzorczej Nr 45/2012.

Wydanie warrantów subskrypcyjnych Osobom Uprawnionym w ilości wskazanej w Uchwale Rady Nadzorczej nastąpiło w dniu 3 września 2012 r.

W dniu 31 lipca 2013 r. Rada Nadzorcza KRUK przyjęła Uchwałę w sprawie weryfikacji spełnienia warunków określonych w Programie Opcji Menadżerskich celem przyznania Warrantów Subsکrypcyjnych za realizację postanowień Programu Motywacyjnego w 2012 roku oraz ustalenia Listy Osób Uprawnionych z tytułu Transzy II za rok 2012. W Uchwale stwierdzono, że spełnione zostały warunki dla przyznania maksymalnej liczby Warrantów przypadających na Transzę II za 2012 rok, ustalona została Lista Osób Uprawnionych do objęcia Warrantów z tytułu Transzy II oraz przyznano wskazanym w listach osobom Warrandy Subsکrypcyjne. Spółka wyemitowała w ramach II Transzy 201 758 warrantów subsکrypcyjnych, oferując je do objęcia Osobom Uprawnionym.

Wydanie warrantów subsکrypcyjnych Osobom Uprawnionym w ilości wskazanej w Uchwale Rady Nadzorczej nastąpiło w dniu 1 października 2013 r.

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych obejmują różnice kursowe wynikające z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą.

22. Zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Kalkulacja podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję na 31 grudnia 2013 r. dokonana została w oparciu o zysk netto przypadającego na akcjonariuszy zwykłych Jednostki Dominującej w kwocie 97.625 tys. zł (2012 r.: 81.039 tys. zł) oraz o średnią ważoną liczbę akcji w okresie objętym sprawozdaniem finansowym w liczbie 16.914 tys. (2012 r.: 16.900 tys.). Wielkości te zostały ustalone w sposób przedstawiony poniżej:

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zysk netto przypadający na akcjonariuszy zwykłych Jednostki Dominującej

w tysiącach złotych

	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Zysk netto za okres sprawozdawczy	97 754	81 194
Udziały niekontrolujące	(129)	(155)
Zysk netto akcjonariuszy zwykłych Jednostki Dominującej	<u>97 625</u>	<u>81 039</u>

Średnia ważona liczba akcji zwykłych

Średnia ważona liczba akcji zwykłych

w tysiącach akcji

	<i>Nota</i>	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Ilość akcji zwykłych na dzień 1 stycznia	21	16 900	16 900
Wpływ umorzenia i emisji		14	-
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie kończącym się 31 grudnia		<u>16 914</u>	<u>16 900</u>

w złotych

Zysk przypadający na 1 akcję		<u>5,77</u>	<u>4,80</u>
------------------------------	--	-------------	-------------

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Kalkulacja rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję na 31 grudnia 2013 r. dokonana została w oparciu o zysk netto przypadającego na akcjonariuszy zwykłych Jednostki Dominującej w kwocie 97.625 tys. zł oraz o średnią ważoną rozwodnioną liczbę akcji w okresie objętym sprawozdaniem finansowym w liczbie 17 237 tys. Wielkości te zostały ustalone w sposób przedstawiony poniżej:

w tysiącach akcji

	<i>Nota</i>	31.12.2013	31.12.2012
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie kończącym się 31 grudnia	21	16 914	16 900
Wpływ emisji niezarejestrowanych i nieobjętych akcji		323	57
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie kończącym się 31 grudnia (rozwodniona)		<u>17 237</u>	<u>16 957</u>

w złotych

Zysk przypadający na 1 akcję (rozwodniony)		<u>5,66</u>	<u>4,78</u>
--	--	-------------	-------------

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

23. Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz inne zobowiązania finansowe

Nota prezentuje dane o zobowiązaniach Grupy z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Informacje odnośnie ekspozycji Grupy na ryzyko kursowe, ryzyko płynności i ryzyko stopy procentowej przedstawia nota 27.

w tysiącach złotych

	31.12.2013	31.12.2012
Zobowiązania długoterminowe		
Zabezpieczone kredyty i pożyczki	50 464	79 955
Zobowiązania z tytułu dłużnych papierów wartościowych (niezabezpieczone)	454 076	323 477
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	8 277	5 747
	512 817	409 179
Zobowiązania krótkoterminowe		
Krótkoterminowa część zabezpieczonych kredytów i pożyczek	50 044	81 248
Zobowiązania z tytułu dłużnych papierów wartościowych (niezabezpieczone)	120 463	103 953
Krótkoterminowa część zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	4 135	2 003
	174 642	187 204

Warunki oraz harmonogram spłat kredytów i pożyczek

w tysiącach złotych	Waluta	Nominalna stopa	Rok zapadalności	31.12.2013	31.12.2012
Kredyty i pożyczki zabezpieczone na majątku Grupy	PLN	WIBOR 1M + marża 2,5-4,25 p.p.	2017	100 508	161 203
Zobowiązania z tytułu dłużnych papierów wartościowych (niezabezpieczone)	PLN	WIBOR 3M + marża 3,5-5,0 p.p.	2018	574 539	427 430
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	EUR	WIBOR 3M lub EURIBOR 1M + marża 0.68-4.0 p.p.	2017	12 412	7 750
				687 459	596 383

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Harmonogram spłat zobowiązań z tytułu leasingu finansowego

w tysiącach złotych

	Przyszłe minimalne płatności z tytułu leasingu	Odsetki	Bieżąca wartość przyszłych minimalnych płatności z tytułu leasingu
Na dzień 31 grudnia 2012 r.			
do roku	2 144	141	2 003
od 1 do 5 lat	5 990	243	5 747
	<u>8 134</u>	<u>384</u>	<u>7 750</u>
Na dzień 31 grudnia 2013 r.			
do roku	4 312	177	4 135
od 1 do 5 lat	8 666	389	8 277
	<u>12 978</u>	<u>566</u>	<u>12 412</u>

Ustanowione zabezpieczenia na majątku

w tysiącach złotych

	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Zastaw rejestrowy na zakupionych pakietach, wraz z przelewem wierzytelności, finansowanych kredytem, zastaw rejestrowy na udziałach w spółce Secapital S.a.r.l.	158 976	197 616
Rzeczowe aktywa trwałe w leasingu finansowym	<u>11 320</u>	<u>7 266</u>
	<u>170 296</u>	<u>204 882</u>

Kredyty bankowe są zabezpieczone zastawem rejestrowym na udziałach w Secapital S.a.r.l. z siedzibą w Luksemburgu na kwotę 183.506 tys. zł na dzień 31 grudnia 2013 r. (31 grudnia 2012 r. – 184.990 tys. zł).

24. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

w tysiącach złotych

	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	7 389	4 967
Zobowiązania z tytułu ZUS	4 061	4 175
Zobowiązania z tytułu PIT	1 027	800
Rozliczenia międzyokresowe z tyt. niewykorzystanych urlopów	2 771	1 972
Rozliczenia międzyokresowe z tyt. wynagrodzeń (premi) i	7 933	6 645
Fundusze specjalne	61	84
	<u>23 242</u>	<u>18 643</u>

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zmiany rozliczeń międzyokresowych z tyt. świadczeń pracowniczych

Zmiany rozliczeń międzyokresowych z tyt. niewykorzystanych urlopów

Wartość na dzień 1 stycznia 2012 r.	1 394
Zwiększenia	2 212
Wykorzystanie	(1 634)
Wartość na dzień 31 grudnia 2012 r.	<u>1 972</u>
Wartość na dzień 1 stycznia 2013 r.	1 972
Zwiększenia	3 221
Wykorzystanie	(2 422)
Wartość na dzień 31 grudnia 2013 r.	<u>2 771</u>

Zmiany rozliczeń międzyokresowych z tyt. wynagrodzeń (premi)

Wartość na dzień 1 stycznia 2012 r.	8 399
Zwiększenia	13 678
Wykorzystanie	(14 007)
Rozwiązanie	(1 425)
Wartość na dzień 31 grudnia 2012 r.	<u>6 645</u>
Wartość na dzień 1 stycznia 2013 r.	6 645
Zwiększenia	20 182
Wykorzystanie	(18 741)
Rozwiązanie	(153)
Wartość na dzień 31 grudnia 2013 r.	<u>7 933</u>

25. Rezerwy krótkoterminowe

w tysiącach złotych

	<u>Pozostałe rezerwy</u>
Wartość na dzień 1 stycznia 2012 r.	264
Utworzenie	-
Wartość na dzień 31 grudnia 2012 r.	<u>264</u>
Wartość na dzień 1 stycznia 2013 r.	264
Utworzenie	-
Wartość na dzień 31 grudnia 2013 r.	<u>264</u>

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Ryzyko podatkowe

W krajach, w których działa Grupa (w szczególności w Polsce i Rumunii) przepisy dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, fizycznych, czy składek na ubezpieczenia społeczne, w szczególności dotyczące opodatkowania osób zarządzających oraz osób współpracujących podlegają częstym zmianom, wskutek czego niejednokrotnie brak jest odniesienia do utrwalonych regulacji bądź precedensów prawnych. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno między organami państwowymi, jak i między organami państwowymi i przedsiębiorstwami. Rozliczenia podatkowe oraz inne (na przykład celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania istotnych kar, a ustalone w wyniku kontroli dodatkowe kwoty zobowiązań muszą zostać wpłacone wraz z odsetkami. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w tych krajach jest wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym, szczególnie dotyczy to umów cywilno-prawnych, które mogą być przekwalifikowane przez organy skarbowe na umowy o pracę.

Rozliczenia podatkowe mogą zostać poddane kontroli przez okres pięciu lat. W efekcie kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym mogą ulec zmianie w późniejszym terminie po ostatecznym ustaleniu ich wysokości przez organa skarbowe.

26. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

w tysiącach złotych

	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec pozostałych jednostek	21 033	23 552
Przychody przyszłych okresów	612	128
Zobowiązania z tytułu podatków i ceł	7 474	4 876
Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne	4 080	5 777
Inne zobowiązania	2 373	4 175
	<u>35 572</u>	<u>38 508</u>

Ekspozycja na ryzyko walutowe oraz ryzyko związane z płynnością w odniesieniu do zobowiązań została przedstawiona w nocie 27.

27. Instrumenty finansowe

Ryzyko kredytowe

Ekspozycja na ryzyko kredytowe

Wartości księgowe aktywów finansowych odpowiadają maksymalnej ekspozycji na ryzyko kredytowe. Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe na koniec okresów sprawozdawczych przedstawia się następująco:

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

w tysiącach złotych

	<i>Nota</i>	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	16	1 053 913	873 497
Pożyczki	16	9 928	6 515
Należności	19	26 813	17 179
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20	35 258	42 729
		<u>1 125 912</u>	<u>939 920</u>

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe na koniec okresów sprawozdawczych według rejonów geograficznych przedstawia się następująco:

w tysiącach złotych

	<u>31.12.2013</u>	<u>31.12.2012</u>
Polska	746 566	681 847
Rumunia	324 058	197 518
Czechy	55 288	60 555
	<u>1 125 912</u>	<u>939 920</u>

Odpisy aktualizujące

Struktura wiekowa należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności na koniec okresów sprawozdawczych przedstawia się następująco:

w tysiącach złotych

	Wartość brutto 31.12.2013	Odpis aktualizujący 31.12.2013	Wartość brutto 31.12.2012	Odpis aktualizujący 31.12.2012
Nie wymagalne	25 366	-	15 815	-
Przeterminowane od 0 do 30 dni	753	-	658	-
Przeterminowane do 31 do 90 dni	244	-	470	-
Przeterminowane od 91 do 180 dni	180	-	236	-
Przeterminowane od 181 do 365 dni	289	19	413	413
Przeterminowane powyżej 1 roku	923	923	1 169	1 169
	<u>27 755</u>	<u>942</u>	<u>18 761</u>	<u>1 582</u>

Zmiany odpisów aktualizujących wartość należności kształtowały się następująco:

w tysiącach złotych

	<u>01.01.2013 - 31.12.2013</u>	<u>01.01.2012 - 31.12.2012</u>
Wartość odpisu na dzień 1 stycznia	1 582	2 038
Odpis aktualizujący ujęty w okresie sprawozdawczym	337	180
Rozwiązanie odpisu aktualizującego	(2)	(24)
Wykorzystanie odpisu	(975)	(612)
Wartość odpisu na dzień 31 grudnia	<u>942</u>	<u>1 582</u>

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

W oparciu o dane historyczne dotyczące płatności, Grupa tworzy odpis aktualizujący na należności przeterminowane powyżej 180 dni. Ponadto Grupa tworzy odpis aktualizujący na wszystkie należności od spółek w upadłości, postępowaniu likwidacyjnym oraz dla należności objętych postępowaniem sądowym.

Grupa nie tworzy odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu dostaw i usług oraz dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do terminu wymagalności dopóki istnieje wysokie prawdopodobieństwo, iż zostaną one spłacone. Kiedy dana należność, inwestycja zostanie uznana za nieściągalną, odpowiednie kwoty spisywane są w ciężar kosztów.

Zmiany odpisów aktualizujących wartość udzielonych pożyczek kształtowały się następująco:

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012
Wartość odpisu na dzień 1 stycznia	726	280
Odpis aktualizujący ujęty w okresie sprawozdawczym	1 119	446
Rozwiązanie odpisu aktualizującego	(544)	-
Wartość odpisu na dzień 31 grudnia	<u>1 301</u>	<u>726</u>

Wartość brutto udzielonych pożyczek dla osób fizycznych wyniosła 11.229 tys. zł. na dzień 31 grudnia 2013 r. (7.241 tys. zł. na dzień 31.12.2012 r.). Grupa utworzyła odpis aktualizujący wartość pożyczek w wysokości 1 301 tys. zł na dzień 31 grudnia 2013 r. (2012 r.: 726 tys. zł). Wysokość odpisu ustalana jest łącznie dla całego portfela w oparciu o szacunki w zakresie odzyskiwalności udzielonych pożyczek tworzone przede wszystkim na podstawie stopnia ich przeterminowania.

Ryzyko płynności

Poniżej prezentowane są umowne warunki zobowiązań finansowych:

Na dzień 31 grudnia 2012 r.

w tysiącach złotych

	Przepływy pieniężne					
	Wartość księgowa	wynikające z umowy	Poniżej 6 miesiące	6-12 miesiące	1-2 lat	2-5 lat
Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne						
Kredyty zabezpieczone	161 203	179 127	68 323	21 762	39 828	49 214
Niezabezpieczone wyemitowane obligacje	427 430	522 866	68 618	81 779	157 454	215 015
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	7 750	8 135	1 080	1 065	2 428	3 562
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	38 508	38 809	29 432	9 377	-	-
	<u>634 891</u>	<u>748 937</u>	<u>167 453</u>	<u>113 983</u>	<u>199 710</u>	<u>267 791</u>

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Na dzień 31 grudnia 2013 r.

w tysiącach złotych

	Przepływy pieniężne					
	Wartość księgowa	wynikające z umowy	Poniżej 6 miesiące	6-12 miesiące	1-2 lat	2-5 lat
Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne						
Kredyty zabezpieczone	100 508	109 432	11 910	43 191	25 539	28 792
Niezabezpieczone wyemitowane obligacje	574 539	687 468	73 338	82 452	48 742	482 936
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	12 412	12 978	2 297	2 015	4 029	4 637
Pochodne instrumenty zabezpieczające	634	634	383	251	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	35 572	35 572	35 572	-	-	-
	723 665	846 084	123 500	127 909	78 310	516 365

Przepływy pieniężne wynikające z umowy zostały ustalone w oparciu o stopy procentowe obowiązujące odpowiednio na dzień 31 grudnia 2012 r. i 31 grudnia 2013 r.

Grupa nie oczekuje, że spodziewane przepływy pieniężne, zawarte w analizie terminów wymagalności, mogą wystąpić znacząco wcześniej lub w znacząco innych kwotach.

Grupa posiada na dzień 31 grudnia 2013 r. dostępny niewykorzystany limit kredytu odnawialnego w wysokości 101.747 tys. zł. (2012 r.: 83.042 tys. zł.). Niewykorzystany limit dostępny jest do 31 lipca 2015 r.

Ryzyko walutowe

Ekspozycja na ryzyko walutowe

Ekspozycja Grupy na ryzyko walutowe, wynikająca zarówno z ryzyka związanego z instrumentami finansowymi w walutach obcych oraz inwestycji w jednostkach zależnych według kursu na koniec okresu sprawozdawczego przedstawia się następująco:

w tysiącach złotych

	31.12.2013				31.12.2012			
	EUR	USD	RON	CZK	EUR	USD	RON	CZK
Należności z tytułu dostaw i usług	184	1	-	-	301	169	-	-
Środki pieniężne	37	1	6 251	1 773	346	1	7 729	1 213
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	11 639	-	317 807	41 655	9 193	-	189 789	48 364
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(92)	-	(5 529)	-	(65)	-	(10 707)	(105)
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz inne zobowiązania finansowe	(12 412)	-	-	-	(7 816)	-	-	-
Ekspozycja na ryzyko walutowe	(644)	2	318 529	43 428	1 959	170	186 811	49 472

Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego zastosowano następujące kursy wymiany dla najważniejszych walut obcych:

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

w złotych

	Średnie kursy walut		Koniec okresu sprawozdawczego (kursy spot)	
	01.01.2013 - 31.12.2013	01.01.2012 - 31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
1 EUR	4,2110	4,1736	4,1472	4,0882
1 USD	3,1653	3,2312	3,0120	3,0996
1 RON	0,9543	0,9377	0,9262	0,9197
1 CZK	0,1620	0,1661	0,1513	0,1630
100 HUF	1,4134	1,4496	1,3969	1,3977

Analiza wrażliwości

Umocnienie się złotego w odniesieniu do EUR, CZK i RON na dzień 31 grudnia 2013 r. spowodowałyby wzrost (spadek) kapitału własnego i zysku przed opodatkowaniem o kwoty zaprezentowane poniżej. Analiza zakłada, że inne zmienne, w szczególności stopy procentowe, pozostaną na stałym poziomie.

w tysiącach złotych

	Inne całkowite dochody	Zysk lub strata bieżącego okresu
31 grudnia 2013 r.		
EUR (umocnienie się zł o 10%)	-	64
RON (umocnienie się zł o 10%)	(23 442)	(8 411)
CZK (umocnienie się zł o 10%)	444	(5 395)
31 grudnia 2012 r.		
EUR (umocnienie się zł o 10%)	-	(196)
RON (umocnienie się zł o 10%)	(15 342)	(3 339)
CZK (umocnienie się zł o 10%)	448	(5 395)

Ryzyko stopy procentowej

Grupa dla części przepływów opartych o zmienną stopę procentową stosuje zabezpieczenia.

Na dzień bilansowy struktura oprocentowanych instrumentów finansowych przedstawia się następująco:

w tysiącach złotych

	Wartość księgowa	
	31.12.2013	31.12.2012
Instrumenty finansowe o stałej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	36 741	23 694
Zobowiązania finansowe	(35 572)	(38 508)
	1 169	(14 814)
Efekt zabezpieczenia	(124 000)	-
	(122 831)	(14 814)
Instrumenty finansowe o zmiennej stopie procentowej		
Zobowiązania finansowe	(687 459)	(596 383)
Efekt zabezpieczenia	124 000	-
	(563 459)	(596 383)

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Powyższa analiza nie obejmuje pakietów wierzytelności, które wyceniane są według wartości godziwej przy zastosowaniu modelu opartego o zdyskontowane przepływy pieniężne. W związku z tym zmiana stóp procentowych wpływa na wartość godziwą tych pakietów.

Analiza wrażliwości wartości godziwej instrumentów finansowych o stałej stopie procentowej

Grupa nie posiada aktywów i zobowiązań finansowych o stałej stopie procentowej wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz nie zawiera transakcji z wykorzystaniem instrumentów pochodnych (IRS) jako zabezpieczenie wartości godziwej. Dlatego zmiana stopy procentowej nie miałaby wpływu na zysk lub stratę bieżącego okresu z tego tytułu.

Analiza wrażliwości przepływów pieniężnych instrumentów finansowych o zmiennej stopie procentowej

Grupa nabywa instrumenty pochodne w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej.

Zmiana o 100 punktów bazowych w stopie procentowej zwiększyłaby (zmniejszyłaby) kapitał własny i zysk przed opodatkowaniem o kwoty przedstawione poniżej. Poniższa analiza opiera się na założeniu, że inne zmienne, w szczególności kursy walutowe, pozostaną na stałym poziomie.

w tysiącach złotych

	Zysk lub strata bieżącego okresu		Kapitał własny bez zysku lub straty bieżącego okresu	
	wzrost o 100 pb	spadek o 100 pb	wzrost o 100 pb	spadek o 100 pb
31 grudnia 2013 r.				
Instrumenty finansowe o zmiennej stopie procentowej	(6 210)	6 210	2 078	(2 159)
31 grudnia 2012 r.				
Instrumenty finansowe o zmiennej stopie procentowej	(5 964)	5 964	-	-

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Wartości godziwe

Porównanie wartości godziwych z wartościami księgowymi

Poniższa tabela zawiera porównanie wartości godziwych aktywów i zobowiązań finansowych z wartościami ujętymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

w tysiącach złotych

	31.12.2013		31.12.2012	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej				
Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 053 913	1 053 913	873 497	873 497
Pochodne instrumenty zabezpieczające	(634)	(634)	-	-
	<u>1 053 279</u>	<u>1 053 279</u>	<u>873 497</u>	<u>873 497</u>
Aktywa i zobowiązania finansowe niewyceniane w wartości godziwej				
Pożyczki i należności	36 741	*	23 694	*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	35 258	*	42 729	*
Kredyty bankowe zabezpieczone	(100 508)	*	(161 203)	*
Niezabezpieczone wyemitowane obligacje	(574 539)	*	(427 430)	*
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(12 412)	*	(7 750)	*
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(35 572)	*	(38 508)	*
	<u>(651 032)</u>	<u>*</u>	<u>(568 468)</u>	<u>*</u>

(*) W przypadku aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej ich wartości księgowe stanowią przybliżenie wartości godziwej ze względu na ich krótkie terminy realizacji i zmienne stopy procentowe.

Zasady ustalania wartości godziwych opisano w nocie 4.

Stopy procentowe wykorzystywane do szacowania wartości godziwej

	31.12.2013	31.12.2012
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	6,98% - 339,27%	10,72% - 422,78%
Kredyty i pożyczki	5,11%-6,86%	7,22%-8,47%
Niezabezpieczone wyemitowane obligacje	6,21%-7,71%	7,43%-9,33%
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	0,68%-4,0%	1,06%-4,0%

Hierarchia instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej

Poniższa tabela zestawia analizę instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, w zależności od wybranej metody wyceny. W zależności od poziomu wyceny zastosowano następujące dane wejściowe do modeli wyceny:

- Poziom 1: ceny kwotowane (nieskorygowane) na aktywnych rynkach dla takich samych aktywów i zobowiązań,
- Poziom 2: dane wejściowe, inne niż ceny kwotowane użyte w Poziomie 1, które są obserwowalne dla danych aktywów i zobowiązań, zarówno bezpośrednio (np. jako ceny) lub pośrednio (np. są pochodną rezerw),

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- Poziom 3: dane wejściowe nie bazujące na obserwowalnych cenach rynkowych (dane wejściowe nieobserwowalne).

w tysiącach złotych

Poziom 2

Stan na dzień 31 grudnia 2013 r.

Pochodne instrumenty zabezpieczające 634

Stan na dzień 31 grudnia 2012 r.

Pochodne instrumenty zabezpieczające -

w tysiącach złotych

Poziom 3

Stan na dzień 31 grudnia 2013 r.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy 1 053 913

Stan na dzień 31 grudnia 2012 r.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy 873 497

28. Leasing operacyjny

Umowy leasingu operacyjnego, w których Grupa jest leasingobiorcą

Minimalne płatności z tytułu nieodwoływalnych umów leasingu operacyjnego kształtują się w sposób przedstawiony poniżej:

w tysiącach złotych

	31.12.2013	31.12.2012
do roku	2 864	3 758
1 do 5 lat	2 915	2 307
	5 779	6 065

Do istotnych umów leasingu operacyjnego należą:

- Umowa z dnia 13 października 2006 r. zawarta z firmą Legnicka Business House Sp. z o.o. na użytkowanie nieruchomości położonej przy ul. Legnickiej 56 we Wrocławiu o powierzchni 2.845 m². Umowa zawarta na okres 10 lat, z możliwością wypowiedzenia po upływie 5 lat. Roczny koszt użytkowania wynosi 314 tys. EUR.
- Umowa z dnia 13 sierpnia 2009 r. zawarta z Dolnośląską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. w Wałbrzychu na użytkowanie nieruchomości położonej przy ul. Szczawieńskiej 2 w Szczawnie-Zdroju o powierzchni 2.216 m². Umowa zawarta na okres 10 lat, z możliwością wypowiedzenia po upływie 5 lat. Roczny koszt użytkowania wynosi 1.013 tys. zł.
- Umowa z dnia 15 sierpnia 2008 r. zawarta z firmą ARTA S.C.M. z siedzibą w Targoviste w Rumunii na nieruchomość położoną tamże o powierzchni 665m². Roczny koszt użytkowania wynosi 27.930 EUR.
- Umowa z dnia 13 marca 2009 r. zawarta z firmą S.C. SEMA PARC S.A. z siedzibą w Bukareszcie. Roczny koszt użytkowania nieruchomości o powierzchni 280 m² wynosi 26.880 EUR.
- Umowa z dnia 10 grudnia 2010 zawarta z firmą DEVCO Sp. z o.o. na użytkowanie nieruchomości położonej przy ul. Wołowskiej 4-20 we Wrocławiu o powierzchni 2.425 m². Umowa zawarta na okres 3 lat, bez możliwości wcześniejszego wypowiedzenia. Roczny koszt użytkowania kształtuje się w wysokości 460 tys. EUR.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

29. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Wynagrodzenia kadry kierowniczej

Wynagrodzenie kluczowych członków kadry kierowniczej Jednostki Dominującej kształtowało się w sposób następujący:

w tysiącach złotych

	<u>01.01.2013 - 31.12.2013</u>	<u>01.01.2012 - 31.12.2012</u>
Wynagrodzenie zasadnicze/ kontrakt menadżerski	2 538	3 180
Utworzona rezerwa na premię za rok bieżący	2 414	1 967
Inne – świadczenia medyczne i inne	90	69
Wynagrodzenie z tytułu płatności w formie akcji	2 578	2 346
	<u>7 620</u>	<u>7 562</u>

Pozostałe transakcje z kadrą kierowniczą

Osoby wchodzące w skład organu zarządzającego oraz osoby blisko z nimi związane na dzień 31 grudnia 2013 r. posiadały 15% głosów na walnym zgromadzeniu Jednostki Dominującej. (31.12.2012 r.: 18%).

Część kadry kierowniczej i ich rodzin zajmuje w innych jednostkach (spoza Grupy) stanowiska, które umożliwiają im kontrolę lub wywieranie znacznego wpływu na politykę finansową i operacyjną tych jednostek.

Niektóre z tych jednostek dokonywały transakcji z Grupą w okresie sprawozdawczym. Warunki tych transakcji nie odbiegały od warunków podobnych transakcji, przeprowadzanych lub możliwych do przeprowadzenia na warunkach rynkowych z jednostkami niepowiązаныmi. Całkowita wartość usług zakupionych od tych jednostek w 2013 roku wyniosła 157 tys. zł.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

30. Skład Grupy Kapitałowej

Jednostki zależne

w tysiącach złotych	Kraj	Udział %	
		31.12.2013	31.12.2012
Secapital S.a.r.l. **	Luksemburg	93,8%	100%
ERIF Business Solutions Sp. z o.o.	Polska	100%	100%
Secapital Polska Sp. z o.o.	Polska	100%	100%
Rejestr Dłużników ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.	Polska	100%	100%
Novum Finance Sp. z o.o.	Polska	100%	100%
KRUK Romania S.r.l.	Rumunia	100%	100%
Kancelaria Prawna RAVEN Krupa & Stańko Spółka komandytowa	Polska	98%	98%
KRUK Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	Polska	100%	100%
KRUK Česká a Slovenská republika s.r.o.	Czechy	100%	100%
Prokura NS FIZ*	Polska	100%	100%
Prokulus NS FIZ*	Polska	100%	100%
KRUK International Z.r.t. (spółka w likwidacji)	Węgry	100%	100%
InvestCapital Malta Ltd **	Malta	99,5%	-

* podmioty zależne od Secapital Sarl

** podmioty zależne, w których Spółka posiada pośrednio 100%

W dniu 5 września 2013 r. została podjęta przez Zarząd KRUK S.A. uchwała w sprawie zakończenia działalności na rynku węgierskim oraz zrzeczenia się licencji na nabywanie wierzytelności na Węgrzech wydanej spółce KRUK International Z.r.t. przez Węgierską Komisję Nadzoru Finansowego (PSZÁF).

W dniu 8 października 2013 roku Spółka otrzymała informację o podjęciu przez PSZÁF w dniu 27 września 2013 roku decyzji w sprawie rozpoczęcia likwidacji KRUK International Z.r.t. . Decyzja została podjęta na wniosek KRUK International Zrt. z dnia 11 września 2013 roku. Na likwidatora KRUK International Zrt. został wyznaczony Hitelintézeti Felszámoló Nonprofit Kft z siedzibą w Damjanich u. 11-15 1071 Budapeszt.

W dniu 3 grudnia 2013 r. KRUK S.A. utworzyła spółkę InvestCapital Malta Ltd. Jednostka Dominująca jest w 99,5% udziałowcem InvestCapital Malta Ltd pozostałe 0,5% należy do jednostki zależnej Secapital Polska Sp. z o.o.

W dniu 11 grudnia 2013 r. KRUK S.A. zawarł ze spółką InvestCapital Malta Ltd umowę sprzedaży części udziałów w jednostce zależnej Secapital S.a.r.l. Przedmiotem umowy była sprzedaż 27.000 udziałów kategorii A o wartości nominalnej 1.000 zł każdy, stanowiących 4,4 % udziału w kapitale zakładowym Secapital na dzień zawarcia transakcji, za cenę 40.500 tys. zł. Wartość ewidencyjna udziałów w księgach rachunkowych KRUK S.A. wynosiła 1.100 zł każdy co stanowiło łącznie 29.700 tys. zł.

W dniu 30 grudnia 2013 r. KRUK S.A. zawarł ze spółką InvestCapital Malta Ltd umowę sprzedaży części udziałów w jednostce zależnej Secapital S.a.r.l. Przedmiotem umowy była sprzedaż 12.250 udziałów kategorii A oraz 50 udziałów kategorii F o wartości nominalnej 1.000 zł każdy, stanowiących 2,4 % udziału w kapitale zakładowym Secapital S.a.r.l. na dzień zawarcia transakcji, za cenę 18.819 tys. zł. Wartość ewidencyjna udziałów w księgach rachunkowych KRUK S.A. wynosiła 1.100 zł każdy co stanowi łącznie 13.530 tys. zł.

Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

31. Zdarzenia po końcu okresu sprawozdawczego

W dniu 24 stycznia 2014 r. Jednostka Dominująca otrzymała informacje o dopuszczeniu do obrotu giełdowego na rynku regulowanym Catalyst obligacji serii T1 w kwocie 150.000 tys. złotych.

Piotr Krupa
Prezes Zarządu

Agnieszka Kulton
Członek Zarządu

Urszula Okarma
Członek Zarządu

Iwona Słomska
Członek Zarządu

Michał Zasepa
Członek Zarządu

Katarzyna Raczkiewicz
Osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych

Wrocław, 3 marca 2014 r.